

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

MAGY. AKADÉMIAI
KÖNYVTÁRA

Stampfel Károly kiadásában Pozsonyban

megjelent és általa s minden hazai könyvárustól megszerezhető:

Fontos ujdonságok:

Astronomia az égitestek mozgásának és physikai tulajdonságainak ismertetése

Az éjszaki földgömb csillagabroszával és 47 képpel.

Irta

Polikeit Károly, tanár.

Ára kötve 2 korona.

A szeretlen chemia

rövid összefoglalása

szigorlatra készülő egyetemi és műegyetemi hallgatók részére és magánhasználatra. — 14 ábrával.

Irta **Dr. Asbóth Sándor**

Ára kötve 2 korona.

A magyar irodalom története

a művelt közönségnek és felserdült ifjuságnak.

Irta

Gaal Mózes.

Ára kötve 2 korona.

Stampfel Károly kiadásában Pozsonyban

megjelent és általa s minden hazai könyvárústól megszerezhető:

Fontos újdonságok:

A képzőművészetek története

az építés,
szobrászat és képzés fejlődése a legrégebbi időktől
napjainkig. — 150 képpel.

Irtá

Prém József.

Ára kötve 3 korona.

A szerves chemia

rövid összefoglalása.

Irtá

Dr. Asbóth Sándor.

Ára kötve 2 korona.

Az ember őstörténete

a hazai leletek különös figyelembe vételével

irtá

Bella Lajos.

Ára kötve 2 korona.

Stampfel Károly kiadásában **Pozsonyban**

megjelent és általa s minden hazai könyvárustól megszerezhető:

Minden tanulóra nézve

igen fontos:

Életpályák

Útmutató

minden pályára, az arra
előkészítő összes tanintézetek,
tanfolyamok és vizsgák ismertetésével

különös tekintettel

a katonai nevelő- és képzőintézetekre, az ipari, keres-
kedői és általában kevésbé ismert pályákra.

Az összes minősítő, szervező törvények, szervezeti szabályok,
rendeletek, utasítások, miniszteri jelentések, iskolai értesítők
alapján

összeállította

Ferenczy István,

nagyszombati m. kir. államfőgymn. tanár.

Második javított és bővített kiadás.

Ára füzve 4 korona, díszkötésben 5 korona.

HICKMANN A. L.

FÖLDRAJZI ÉS STATISZTIKAI

EGYETEMES

ZSEB-ATLASZA.

MAGYAR SZÖVEGGEL ELLÁTTA

ÉS A MAGYAR VISZONYOKHOZ ALKALMAZVA

ÁTDOLGOZTA

PÉTER JÁNOS.

POZSONY-BUDAPEST.

STAMPFEL KÁROLY KIADÁSA.

Minden jog fenntartva.

Tartalomjegyzék.

1. A bolygók nagysága a Naphoz arányítva. -- Uranusz és Neptun pályájának a Szaturnusztól, illetve a Naptól való távolsága.
2. A szárazföldek emelkedése és az oceánok mélysége. — A föld államainak gyarmatai és főbb közlekedési vonalai.
3. A föld legnevezetesebb hegységeinek és az oceánok mélységének ideális képe. — Az Alpok és a Földközi tenger ideális képe keletnyugoti irányban.
4. A szárazföld és víz megoszlása a földfelületén. A szárazföld használhatósága az 5 világrészben. A földkerekség népei.
5. A földkerekség népeinek nyelve.
6. A föld nevezetesebb folyóinak hossza és folyórendszerük területe.
7. A föld államai területének összehasonlítása km^2 -ekben.
8. A népesség aránya földünk államaiban.
9. A vallások megoszlása a földkerekségén. — Európa főbb vallásai a követők száma szerint.
10. A föld legnevezetesebb városai lakosságának összehasonlítása (I).
11. A föld legnevezetesebb városai lakosságának összehasonlítása (II).
12. Európa. A szárazföld emelkedése és a tengerek mélysége.
13. Európa népeinek és nyelvtörzseinek térképe.
14. Európa lakosságának sűrűsége.
15. Európa államainak összehasonlítása: a) Km^2 -es területük alapján, b) lakosságuk száma alapján, c) az állami kiadások alapján.
16. Az európai államok címerei.
17. Európa.
18. Európa ércpénzei. I.
19. Magyarország.
20. Az Osztrák-Magyar monarchia.

21. **Ausztria és Magyarország egybevetése.** a) A terület alapján Km²-ekben. — b) A lakosság alapján.
22. **Ausztria és Magyarország földtani térképe.** Magyarország arany és ezüst termelése 1867—1893-ig. — A föld kérgének ideális átmetszete.
23. **A bányá termékek mennyisége az utóbbi 5 év átlaga szerint.** — **A mezőgazdasági termelés az utóbbi 10 év átlaga szerint.**
24. **Ausztria és Magyarország néprajzi térképe.** A magyarság és a nemzetiségek összehasonlítása.
25. **Állami bevételek és kiadások.** Az utóbbiban benne vannak az egyszeres és rendkívüli kiadások is.
26. **Ausztria és Magyarország földmivelése.** — Európa egyes államai erdőállományának hekt. szerint való összehasonlítása. Ausztria és Magyarország bor- és sörtermelésének összehasonlítása.
27. **A talaj kihasználása.** — I. Ausztriában. — II. Magyarországon. — III. A társországekban és örökös tartományokban.
28. **Népesség, foglalkozás és hivatás.** a) Ausztria, b) Magyarország. Az önálló iparosok számának aránya munkásaikhoz és mind a két fél családtagjaihoz. — A foglalkozások viszonya Budapesten.
29. **Közlekedés :** a) **Vasutak.**
30. **Közlekedés :** b) **Pósta és táviró.** c) **Hajózás.**
31. **Magyarország behozatalának cikkei** a vámtarifa főcsoportja szerint. (1895. évi adatok.)
32. **Magyarország kivitelének cikkei** a vámtarifa főcsoportja szerint. (1895. évi adatok.)
33. **A fontosabb fogyasztási cikkek és élelmiszerek stb. évi átlagos ára 1723—1895.** — **A pénz átlagos vásárló képessége 1723—1895.**
34. **Magyarország és társországeinak, továbbá Ausztriának és örökös tartományainak, meg Boszniának szinei.** — **A német birodalomnak és egyes államainak szinei.**
35. **Életkor és halandóság a főbb európai államokban** rendes egészségügyi viszonyok között. — **Európa népességének valószínű gyarapodása a jövő 100 év alatt, arányos növekedés mellett.** — **A lakosság évi átlagos gyarapodása és a születések többlete az utóbbi 35 év alatt.** — **Az európai államok halálozási viszonyai** rendes körülmények között.

36. Német birodalom és Dánia.
37. A talaj megmivelése, a gabona termények, állattenyésztés és a folyékony élvezeti czikkek termelése Európában.
38. Oroszország.
39. Az európai államok fegyveres ereje béke idején és mozgosítva. — Az európai államok hadi költsége a béke idején 3 évi átlag alapján koronákban.
40. Svájc.
41. Európa ércpénzei. II.
42. Franciaország.
43. Az európai államok adósságai teljes összegükben koronákban és a lakosság számával egybevetve.
44. Nagy-Británia és Írország, Hollandia és Belgium.
45. Az európai államok sorrendje áruik és nemes fémeik be- és kiviteli értéke szerint, három évi átlag alapján millió koronákban.
46. Spanyolország és Portugália.
47. Európa ércpénzei. III.
48. Olaszország.
49. Az európai államok vasuti és táviró vonalai hosszúságának összehasonlítása.
50. Svéd- és Norvégország.
51. Balkánfélsziget.
52. A műveltebb államok analfabétái
53. Ázsia.
54. Afrika.
55. Ázsia és Afrika ércpénzei.
56. Éjszak-Amerika.
57. Dél- és Közép-Amerika.
58. Amerika ércpénzei.
59. Ausztrália és Polynezia.
60. A föld nevezetesebb államainak lobogói.

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

A földképek és összehasonlító geografiai és statisztikai diagrammák magyarázata.

A Nap és Bolygórendszer.

A Bolygórendszer a Nap körül különböző távolságra eső sötét égi testekből áll, melyek tengelyük körül forognak, fényüket Napjuktól kapják, és e körül majdnem köralakú pályájukon keringve mozognak.

A bolygók vagy planéták közül **Merkur** áll legközelebb a Naphoz, azután növekvő távolságban **Vénusz**, a **Föld** és **Mársz** következnek; ezekből áll a belső bolygók gyűrűje.

A második csoportba az **Aszteroidák** vagy **Planetoidák** tartoznak; ezeknek eddig ismert száma 280

A harmadik csoportba a külső bolygókat: **Jupitert**, **Szaturnuszt**, **Uranuszt** és **Neptunuszt** sorozzuk.

Keringésük ideje a Naptól való távolságuktól függ; míg pld. **Merkurnak** a Naptól való távolsága csak 57⁵ mill. kilom. és keringését 88 nap alatt végzi, addig **Neptunusznak** távolsága 4470 mill. kilom. és 164 év és 286 nap kell hozzá, hogy a Nap körül való keringését egyszer megtegye.

A Bolygókat a következőképpen szoktuk jelölni:

Merkur	♿	Jupiter	♃
Vénusz	♀	Szaturnusz	♄
Föld	♁	Uranusz	♅
Mársz	♂	Neptunusz	♆

A Nap jele: ☉

A Föld felszine.

A Föld 509.950.000 km² fölszinének valamivel több mint **negyed része** (26⁸ % = 136.500.000 km²) **szárazföld** és majdnem **háromnegyed részét** (73² % = 373.450.000 km²) **viz borítja.**

Ebben az egyes világrészek következőképpen részeseznek :

	Km. ²	Lakos	Egy km ² re esik :
Európa	9,923.734	374,419.000	= 37
Ázsia	44,275.130	848,610.000	= 20
Afrika	29,886.960	157,734.000	= 5
Amerika	39,222.910	133,735.000	= 3
Ausztrália és Polinézia . .	8,962.584	6,072.000	= 0 ⁶
Sarkvidék . .	4,228.682	—	—

A föld lakóinak száma: 1520,570.000.

A vízfölületből jut :	km. ²	leg-nagyobb mélysége	közepes mért.-ben
A Nagy oceánra	47 ⁰ / ₀ = 175,000.000	8960	3870
Az Atlanti "	24 ⁰ / ₀ = 89,860.000	8000	3300
Az Indiai "	20 ⁰ / ₀ = 74,890.000	6200	3600
Az északi és déli Jegesoczeánra	9 ⁰ / ₀ = 33,700.000	4600	3000

	Kilométer
Az egyenlítő hossza	40.070.368
A délkörök " egyenkint	40.003.423
A térítők " "	36.778
A sarkkörök " "	15.996.280
Egy fok hossza az egyenlítőn	111.307
" " " a térítőkön	102.129
" " " sarkkörökön	44.508
" " " sarkokon	0 ⁰

A földgömb köbtartalma 1,,082.850,000.000 köbkm.

Az egyes világrészek szárazföldjének legnagyobb magaslatai a tenger felszínétől számítva.

	Méter
a) Európában: a Montblanc	4810
b) Ázsiában: a Gaurizankar (Mont Everest)	8840
c) Északamerikában: a Mount Elias	5520
d) Délamerikában: az Aconcagua	6970
e) Afrikában: a Kilimandzsáro	6000
f) Polinéziában: a Mauna Kea (Hawaii)	4210
g) Ausztráliában: a Mount Cook (Új-Zeeland)	3763

A föld legnevezetesebb szigetei.

	Kilom. ²		Kilom. ²
Új-Guinea	786.000	Portorico	9.145
Borneo	734.000	Korszika	8.862
Madagaszkár	592.000	Kandia (Kirid)	8.590
Szumatra	420.000	Sjaelland (Dánia)	6.828
Japán	382.000	Euböa	3.770
N.-Britannia és		Mallorca	3.500
Irország	315.000	Gotland	2.982
Új-Zeeland	268.000	Ösel	2.619
Celebesz	178.000	Fär-öer csoport	1.331
Jáva	126.000	Öland	1.320
Kuba	118.500	Lolland	1.150
Új-Foundland	110.600	Rügen	890
Luzon	106.000	Menorca	760
Island	104.800	Korfu	720
Mindanao	96.300	Kefalonia	690
Novája Zemlja	92.000	Anglesey	680
Haiti	77.200	Aland	640
Szakhalin	75.400	Bornholm	593
Cejlon	64.000	Man	577
Formósa	38.000	Zante	435
Hainan	34.000	Veglia	410
Sziczília	25.500	Cherso	400
Szardínia	23.520	Wight	370
Új-Kaledonia	18.000	Alsen	321
Hawaii	11.360	Lesina	288
Jamaika	10.860	Malta	249
Cziprus	9.590	Elba	220

A legnagyobb tavak.

	Kilom. ²		Kilom. ²
A Kaszitó	440.000	Czadtó (Afr.)	27.000
(25 méterrel mé-		Nyassza (Afr.)	27.000
lyebben van a		Erie tó (É. am.)	25.000
fölszine, mint a		Winnipeg tó (É.a.)	24.000
Feketetengeré).		Nagy rabszolga tó	
Felső tó (É. am.)	84.000	(E. am.)	21.000
Viktoria Nyanza		Nagy Medve tó	
(Ukereve) [Afr.]	75.000	(E. am.)	21.000
Aral tó (Ázs.)	68.000	Balkas tó (Ázs.)	21.000
Huron tó (É. am.)	62.000	Ontario tó (É. am.)	20.000
Michigan tó (É. am.)	62.000	Ladoga tó (Or. o.)	18.000
Tanganyika (Afr.)	40.000	Maracaibo tó	
Bajkal tó (Ázs.)	34.000	(D. am.)	16.800

	Kilom. ²		Kilom. ²
NagySóstó (É.am.)	14.500	Skutari tó (Alb.)	300
Athabaska tó (É. am.) . . .	11.000	Holttenger (Ázs., 394m-nyire a Föld- közi tenger szine alatt)	230
Rudolf tó (Afr.)	10.250	Neufchateli tó (Svájcz)	230
Onega tó (Orosz o.)	10.000	Lago maggiore (Olaszország) . . .	210
Koszogol (Ázs.)	10.000	Comói tó (Ol. o.)	152
Bangveolo (Afr.)	10.000	Müritz tó (Ném. o.)	130
Nicaragua tó (K. am.) . . .	9.500	Trasimen tó (Ol. o.)	105
Titicaca tó (D.am.) 3848 m-nyire a tenger szine fölött)	8.350	Zürichi tó (Svájcz)	90
Wenern tó (Svéd o.)	6.240	Schwerini tó (Ném. o.)	64
Manitóba (É. am.)	6.000	Atter tó (F.-Auszt.)	47
Albert tó (Afr.)	5.600	Thuni tó (Svájcz)	48
Isszi-Kul (Ázs.)	5.200	Wörthi tó (Karinthia)	45
Kuku nor (Ázs.)	5.200	Zugi tó (Svájcz)	38
Albert Edward (Afr.)	5.000	Setinhuder tó (Ném. o.)	31
Urmia (Ázs.) . . .	4.420	Ossiachi tó (Karinthia)	28
Van tó (Ázs.) . . .	3.690	Traunitó (F.-Auszt.)	24
Pejpusz (Orosz o.)	3.500	Millstätti tó (Karinthia)	22
Lob nor (Ázs.) . .	2.200	Mond tó (F.-Auszt.)	14
Wettern tó (Svéd o.)	1.920	Achen tó (Tirol)	14
Szajzán tó (Ázs.)	1.850	Wolfgang tó (Salzburg)	13 ⁶
Mälaren tó (Svéd. o.)	1.170	Hallstätti tó (F.-Auszt.ria) . . .	9
Ilmen tó (Orosz o.)	920	König tó (Bajor o.)	5 ²
Ngami tó (Afr.)	700	Grundel tó (Stáj. o.)	3 ⁷
Balaton (Magy. o.)	661	Veldes tó (Krajna)	0 ³⁵
Genfi tó (Svájcz)	576	Ossi tó (Cseh o.)	0 ²⁰
Boden tó (Svájcz)	540		
Garda tó (Olasz o.)	385		
Fertő tó (Magy. o.)	330		

A legnevezetesebb államok, városok, folyók és folyóvidékek nagyságát a diagrammákon részletesen és összehasonlítva tárgyaljuk.

Emberfajok és néptörzsek.

Ez ideig nem sikerült még az emberfajokat elkülönítő tulajdonságaik alapján kimerítően és végleges megállapodással osztályozni; az alábbi rendszert azonban általában elfogadták.

I. A kaukáziai, vagy a földközi faj népei Európában, Keletindiában és Éjszak-afrikában.

A fejük tojásdad vagy kerek, bőrük többnyire fehér, de sárgás vagy barnás színű is, hajuk hosszú, sima vagy göndör, szőke vagy fekete, **de soha se gyapjas**, pofacsontjuk **nem áll ki**, fogaik pedig függélyes irányúak.

Alosztályai:

A. Az indogermánok vagy árják (740 mill. felül).

Bőrük fehér, hajuk sima, hosszú, szőke, barna vagy fekete, a szakálluk erős, nyelvük egy törzsből (a Szanszkritből) származott.

Ide tartoznak:

1. A Germánok (189 mill.) és pedig: Millió.

a) A németek Németországban, Ausztriában, Svájcban, Oroszország balti tartományai-
ban, Luxemburgban és szétszórva Éjszak-
amerikában, Oroszországban és Magyar-
országban	70
b) Az angolok (angolszászok) Nagy-Britanniá-
ban, Éjszakamerikában, Ausztráliában, Dél-
afrikában és szétszórtan Keletindiában . . .	100
c) A skandinávok (svédek, norvégek, dánok)	9 ^{·3}
d) A hollandok Németalföldön, Délafrikában
és a keletindiai szigeteken (Szumatra, Jáva,
stb.) és Új-Guineában	6
e) A flammok Belgiumban, Flandriában és
Brabantban	3 ^{·7}

2. A szlávok (121 mill.).

a) *Az éjszaki szlávok (108^{·2} mill.).*

A nagy- és kisorozok és a ruthének Orosz-
országban, Galiciában, Máramaros, Bereg és
Ung megyékben	84
A lengyelek, kasszubák, mazúrok, vendek
Orosz-Lengyelországban, Nyugatgalicziában,
Szilézia, Posen, a keleti és nyugoti Porosz
tartomány, Pommeránia, a szász és porosz
Lausitz déli és keleti határvonalain	16 ^{·2}

A Csehek, morvák és tótok Csehországban, Morvában, Sziléziában és Magyarország éjszaki megyéiben (Pozsony, Nyitra, Trencsén, Túróc, Arva, Liptó, Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Bars, Hont, Zólyom, Gömör, Nógrád) és szétszórva az Alföldön és a Dunántúl némely községeiben	8
<i>b) A délszlávok (12⁸ mill.) és pedig:</i>	
A szerbek és horvátok Szerbiában, Horvátországban, Dalmáciában, Magyarország déli vármegyéiben (Temes, Torontál, Bács-Bodrog, Baranya, Somogy, Zala), Boszniában, Montenegroban és Hercegovinában	7
A szlovének Délstájerben, Krajnában, Délkarinthiában és Istriában	1 ⁴
A bolgárok Bulgáriában, Keletruméliában és Macedoniában	4 ⁴
3. A litvánok vagy léttek (szláv rokonság).	
Nyugotorozsországbán	3
4. A greko-románok (154 mill.) és pedig:	
<i>a) Az új görögök</i> Görögországban és az európai és ázsiai Törökbirodalomban	4
<i>b) Az olaszok</i> Olaszországban, Déltirolban, Triestben, Istriában, Dalmáciában, Görz és Gradiskában, Fiumében	33
<i>c) A spanyolok, portugálok, katalónok</i> és a spanyol és portugál gyarmatok, továbbá Közép- és Délamerika, Nyugatindia és a Filippii szk. spanyol és portugál származású lakói	63
<i>d) A francziák, provánsziak és vallonok</i> Franciaországban, Svájc nyugoti részén, Belgiumban, Németországban. (Elsass-Lothr.), Kanadában, Algerban stb.	44
<i>e) A románok (oláhok)</i> Romániában, Bukovinában, Besszarabiában (Oroszorsz.), Szerbia éjszakkéleti részében, Magyarországon (Marmaros, Ugocsa, Szatmár, Szilágy, Bihar, Arad, Temes. Krassó-Szörény, Hunyad, Alsó-Fehér, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka, Besztercze-Naszód, Kis- és Nagy-Küküllő, Szeben, Fogaras és Brassó vármegyékben) és szétszórva a Balkán félszigeten (czinczárók)	9 ⁵

f) A rhätorománok és ladinok Svájc keleti részén (Graubünden és Engadin) és Dél-tirolban	0·1
g) A furlánok (friauliak) az olasz Friaulban és az Isonzo mentén Görz és Gradiska mellett	0·4

5. A kelták, és pedig:

Az irek vagy erszek Walesben, Írországban, a Skót földön és szétszórva Éjszakamerikában; az armorikánok Bretagneben és a Normann szigeteken (1 ⁵ mill.)	9
--	---

6. Az albánok

Albániában (Eur. Törökország)	1·8
---	-----

7. Az irániak

Azsia nyugoti részein és a Kaukaszban (Új-perzsák, örmények, kurdok, osszetek, grúzok, georgiaiak, lezgiek, cserkeszek, afgánok, tadzsikok, stb.	26
---	----

8. A hinduk, mahrattok stb.

Keletindiában	240—250
-------------------------	---------

B. A szemiták (26 mill.)

Bőrük sötétes színű, sőt egészen barna, hajuk fekete, sokszor göndör, orruk hajlott, ajkaik keskenyek.

1. **Az arabok és beduinok** Éjszakafrikában és Arabiában.
2. **A zsidók** szétszórva az egész földön.
3. **A régi Assyria, Babilónia, Phoenicia, Syria és Chaldaea** népeinek csekély maradványa Azsia délnyugati részén.
4. **Az abessziniabeliek, nubák, gallák, szomáliak, szuahéliek** Keletafrikában.

C. A hamiták vagy berberek (20 mill.)

Éjszakafrikában; bőrük barna színe egész a feketéig fokozódik; szakálluk és hajuk gyér, fekete, a négerekéhez hasonló. Ide tartoznak:

az igazi **berberek** Marokkóban, a **mórok, kabylok és tuaregek**; a **koptok** Egyiptomban, az **abessziniabeliek** egy része, a **dongolák, bedzsák, sohók** és mások.

II. A mongol faj.

A. A finn-ugor népek; a kaukáziaiktól már nem igen különböznek (12 mill.)

- a) **A finnek, karelek, livek, esztek, kúrok** a Balti tenger mellékén.
- b) **A magyarok** Magyarországon, Bukovinában, Romániában és Éjszakamerikában 8 millió.
- c) **A szürjének, mordvinok, eseremiszek, szamojedok, vogulok, osztyákok, votyákok, lappok és csúdok** Éjszakoroszországban.

B. A mongol népek.

Bőrük sárgásbarna; hajuk síma, fekete, fényes; szakálluk igen gyér; a szemük metszése ferde és kicsiny; pofacsontjuk kiálló.

1. Az igazi **mongolok** (körülbelül 32 mill.). Azsia éjszaki és éjszakeleti részén; a **burétek, ajnók, mandzsuk, tunguzok, jakutok, kalmukok**; továbbá Középázsiaiban a **bukhárok, özbégek, ozmánok, kirgizek, turkománok, tatárok, baskirek, esuvaszok és karakalpakok**.
2. A **dél-mongolok** u. m. a **khinaiak, anamiták, a kokhin-khinaiak, sziámiak és barmánok** (körülbelül 400 mill.).

C. A japánok és koreabeliek (53 mill.).

D. A tibetiek.

Millió.

A Himalaya más apróbb népeivel együtt körülbelül. 10

III. A maláji faj (körülbelül 30 mill.).

Hasonlít a mongolhoz; bőre sárgás, sötét néha sötétbarna, haja síma, pofacsontja kiálló, a szeme metszése is ferdés.

Ide tartoznak :

1. Az igazi **malájok** Malakka félszigeten és Szumatra szigetén.
2. **A tagálok és negrittók** a Filippi szigeteken.
3. **A jávaiak, szundák, aecinok és batták** Jávában és Szumatrában és a velük rokon **hóvák** Madagaszkár szigetének keleti felében.
4. **A dajákok alfuruk és makasszárok** Borneo, Celebesz és a körülöttük levő szigeteken.

IV. Amerika őslakói (8—10 mill.)

Az **indiánok** (Amerika őslakói); bőrük sárga, sokszor rézvörös, hajuk sima, sörteszerű, fekete; erősen hajlott **sasorr**. Sok törzsre oszlanak; nagyobb részük azonban már kihalt, vagy kiháló félben van.

Az ismertebbek a következők :

Éjszakamerikában: Az athabeszkek, siú-k, irokézek, kri-k, dakotá-k, delavár-ok, mohauk-ok, vinebag-ok, ejov-ák, feketelábú-ak (blekkfút-ok), csipváj-ok, nacsér-ek, hurón-ok, komács-ok, apács-ok, utah-ok, pauni-k, csirokizék.

Középamerikában: A zapatekek, aztekek, toltekek, maják, otomik stb.

Délamerikában: a kicsák, khunkák, kollák, guaranik, tupik, pehuencsek, botokudok, patagonok, araukániak, peserék stb.

V. Az etióp- vagy néger faj.

Afrikában és Ausztráliában lakik. Bőre barna, sőt egészen koromfekete, haja gyapjas vagy sima, szakállá igen gyér vagy éppen nincs, ajkai duzzadtak, orra széles és lapos. Amerikában is sokan vannak.

Ide tartoznak :

1. Az igazi **néger**ek, több mint 80 mill. Afrika éjszaki részén és közepén; u. m. a fulbák, hauszák, szontájok, fullák, nyám-nyámok, asantik, dahomeiek, fauok, tibuk, vadájok, masszájok, jorubák, mandingók.
2. **A bantu- és bunda** népek Afrika déli és délkeleti részén u. m. a kafferek, zuluk, becsuánok, szuaheliek, herorok, marucsek, mambundák stb.

3. **A pápuák és negrittók** Új Guineában, Új Kaledoniában és környékük szigetein.
4. **A polinézek, melanézek, ausztrálok, mikronézek és maorik** Ausztrália szárazföldjén, Új-Zeelandban és a szomszédos polinéz- és melanéz szigeteken.

VI. Bizonytalan fajú népek.

- a) **A baszkok** a Pireneus hegység nyugoti végén Francia- és Spanyolországban, talán a régi **iberek** maradványa, körülbelül 700.000-en.
- b) **A dravidák**, vagy 50 mill. Előindiában (Dékán), valószínűen a félsziget őslakói; sok törzsre oszlanak, ilyenek: a gond-ok, kol-ok, telugák, tamilok stb.
- c) **A szinghalézek**, majd 2 mill. Cejlon szigetén, a dravidák rokonai.
- d) **Ázsia és Amerika sarkvidékének lakói; a kam-esadálók, jukagirek, eszkimók, esukesok, aleutok, lamutok.**
- e) **A hottentották és busmének** (korana, grika, namaka stb. népek); koponyájuk alacsony, arcuk színe sárgásszürke, hajuk gyapjas, pofacsontjuk nagyon kiálló, ajkuk duzzadt, orruk lapos; Afrika délnyugoti részén laknak.
- f) **A cigányok.** Egész Európában, Ázsia nyugoti és Afrika északi részén szétszórva élő vándornép.

A vallások elterjedése a földön.

A különböző vallásokat, tökéletességükre való tekintettel, négy csoportba oszthatjuk, melyek megint több alosztályba sorozhatók.

Az **első** csoportban a vallás megnyilatkozásának legalsóbbrendű formáját említhetjük, mely csak a legmiveletlenebb népeknél található és abból áll, hogy az ilyen népeknek babonával és félelemmel vegyes sejtelve van a túlvilági életről.

A **második** csoportba a **bálványimádók** tartoznak; ezek némelyike azt is hiszi, hogy az ember halála után, más alakot öltve, tovább él ezen a **földön**; ebből magyarázható meg az állatok és egyéb életelen tárgyak tisztelete.

A szellemek világával való érintkezést a **sámánok** vagy varázslók közvetítik.

A **harmadik**, szintén sokistenségű csoport, a **bráma** vallás. Ez ugyan szintén bálványimádás, de tökéletesebb formában, és sokban közeledik az egy istent imádók vallásához, mert a sok istenségen kívül náluk még az istenség egységében, a világ lelkében **bráhmában**, a legfelsőbb lényben is hisznek.

Közel rokona ennek a **budha** vallás (a Fo vallása), mely a bráhma vallás 4 kasztjáról szóló tanítást nem követi, és hívőinek végczélul azt tüzi ki, hogy törekedjenek tiszta életük révén és lelkük tökéletesítése által **Budha** lényéig fölemelkedni.

Konfucse és **Laocese** vallása, valamint az **ösöket tisztelők** vallása is rokonságban van az előbbienekkel.

A **negyedik** legtökéletesebb csoportba az **egyistent imádók** tartoznak; ennek követői csak **egy** fő lényt ismernek el istennek, és hisznek a lélek halhatatlanságában.

Ide tartoznak a keresztények, mohamedánok és zsidók sokféle felekezeteikkel.

A keresztény hitet 493 mill. ember vallja, ezek közül

katholikus	körülbelül	245	mill.
protestáns	„	150	„
görög keleti	„	98	„

Ebben benne vannak a szétágazó apró felekezetek is.

Az **izlám** (mohamedán vallás) mintegy 210 millió embernek a vallása; a **zsidók** száma 7 millió fölül van.

A **polytheistáknak** (sok istent imádók: a **bráhma**, **budha**, **sintó**, **Konfucse**, **Laocese** stb. vallás követőinek, a bálványimádóknak és pogányoknak) a száma több mint 800 millió.

A föld népeinek nyelve, ezek beosztása és elterjedése.

Az a körülbelül ezer különféle nyelv és főnyelv-járás, mely a földön elterjedt, úgy **grammatikai alkatánál**, valamint **eredeténél** fogva sokféle csoportba osztható.

Grammatikai alapon a nyelvek **három** főcsoportba oszthatók. Ezek:

1. Az **egyszótagú** vagy **elkülönítő (izoláló) nyelvek**; ezek, mint pl. a khinai is, egyszótagú szavak összetételével fejeznek ki jelentést és viszonyt.
2. Az **aggluturáló** vagy **ragozó nyelvek**, melyek a változatlan gyökérszóhoz változó szórészeket ragasztanak. Ezeknek az alosztályába tartoznak a polisinthetikus (bekeblező) nyelvek, melyek a képző- és viszonzásokat részben rövidített alakban a **gyökérszóhoz** vagy a **gyökérszó és végződés közé** illesztik. A
3. csoportot a **hajlító** nyelvek alkotják, melyeknél a szóelemek változtathatók (hajlíthatók) és összeköthetők; azt mondják, hogy ezek a legfejlettebb nyelvek; ezekhez tartoznak az indogermán és szémita nyelvek.

Eredetük, történeti és nemzeti vonatkozásaik szerint pedig 8 főnyelvtörzset és egynéhány külön álló (izolált) nyelvcsoportot különböztetünk meg, a mint alább következik:

I. Indogermán nyelvek,

melyeknek eredete kisebb-nagyobb mértékben a szanszkritban található meg; ezen a nyelven beszél ma Európának legtöbb nemzete, kiknek ivadéakai Amerikában, Ausztráliában és Délafrikában is elterjedtek; ide tartozik még a hinduk, perzsák, afgánok, nepáliak, kurdok, kaukázsiak, stb. nyelve is, úgy hogy az ebbe a nyelvcsaládba tartozók összes száma 740 millió körül van.

Ennek a nyelvcsaládnak ágai:

A. Germán nyelvek (189 mill.) még pedig:

A **német** (70 mill.)* Németországban az éjszakkéleti rész kivételével, továbbá Ausztria Alp-tartományai-ban, Csehország egy harmadában, Morvaországban és Sziléziában, Magyarország egyes helyein, Bukovinában, az Éjszakkamerikai Egyesült Államokban, Svájc nagy részében (éjsz.), az orosz balti tartományokban, Luxemburgban, a gyarmatokban, Dél-oroszországban, Braziliában és Ausztráliában stb.

* A zárójelben foglalt szám azt jelenti, hogy az a nyelv hány embernek az anyanyelve.

Az **angol** (100 mill. körül) Nagy-Britanniában, az Éjszakamerikai Egyesült Államokban, Kanadában, Délafrikában, Ausztráliában és az angol gyarmatokban.

A **svéd** (5⁵ mill.) Svédországban és a finnországi városokban.

A **dán** (3⁸ mill.) Dániában, Islandban és Norvégiában.

A **holland** (6 mill.) Hollandiában és a **fríz** Hollandia éjszaki részén, a német tengerparton és az Éjszaki tenger szigetein.

A **flam** (3⁷ mill.) Belgiumban, Brabantban és Flandriában.

B. Román-görög nyelv. (154 mill.)

Az **olasz** (33 mill.) Olaszországban, Korszikában, Dél-tirolban, Görzben, a dalmát partokon és Fiumében.

A **spanyol** (45 mill. fölül) Spanyolországban, Dél- és Középamerikában (Brazília kivételével); Nyugot-indiában és a spanyol gyarmatokban.

A **portugál** (18 mill.) Portugáliában, Braziliában és a portugál gyarmatokban.

Az **asztur** Spanyolország éjszaki részén.

A **francia** (Langue d'oïl 30 mill.) Franciaországban, Svájc nyugoti részén, Belgiumban, Kanadában, Algerben és a francia gyarmatokban.

A **provánszi** (Langue d'oc, 12 mill.) Délfranciaországban és a **katalon** Spanyolország éjszakkeleti részein.

A **vallon** (2⁵ mill.) Holland déli részén, Belgiumban, Luxemburgban és Éjszakfranciaországban.

A **román** (9⁵ mill.) Romániában, Besszarabiában, Keletszerbiában, Bukovinában, Magyarország délkeleti részeiben és a macedo-románok a Balkán félszigeten.

A **rhaetoromán** (0¹ mill.), **ladin** Graubündenben, az Engadinban (Svájc), Dél-tirolban; a **furlán** (0⁴) Friaulban (Olaszország éjszakkeleti részén).

Az **ujgörög** (4 mill.) Görögországban, európai Törökországban, Krétában, Ciprusban és Kisázsia egyéb szigetein.

C. Szláv nyelvek.

a) *Az éjszaki szláv nyelv. (108 mill. fölül).*

1. Az **orosz és ruthén** (84 mill. körül) Oroszországban, Galiczia keleti felében és Magyarország éjszakkeleti megyéiben.

2. **A lengyel**, mazúr, kaszuba (16 mill.) Lengyelországban, Galicziában és Posen, Szilézia, Pommeránia és a Porosz tartomány keleti és nyugoti részében.
3. **A cseh**, morva, tót (8 mill.) Cseh- és Morvaországban, Sziléziában és Magyarország éjszaki vármegyéiben.
4. **A vend** (0·2 mill.) a Lausitzban.

b) A délszláv nyelv (13 mill.).

A szerb-horvát, szlovén és bolgár Szerbiában, Boszniában, Délmagyarországban, Délstájerben és Karinthiában, Krajnában, Istriában, Dalmáciában és Görz-Gradiska egy részében.

D. Iráni nyelvek. (26 mill. körül.)

Ázsia délnyugoti részén és a Kaukázusban.

- Az új perzsa**, afghán, lezg, grúz, kurd, pustuh, oroszét stb.
- Az örmény** (3 mill.) Örményországban (Kisázsia) és szétszórva Törökországban, Magyarországon, Oroszországban és Perziában.

E. Hindu nyelvek. (250 mill. körül.)

Dekán belsejének kivételével egész Keletindiában Burmában és a Malakka félszigeten vannak elterjedve.

Nevezetesebb ágai:

- A hindi** vagy hindosztáni (Urdu), pandzsabi, bengáli, mahratti, szindhi, gudzszerati, orissza, asszami, nepali, kazsmiri és kafir.

II. Az ural-altaji nyelvek.

1. **A finn**, eszt, liv, permi, mordvin, zürjén, vogul, lapp stb. Éjszakeurópában, vagy 4 mill.
2. **A magyar** Magyarországon 8 mill.
3. **A török-tatár** nyelvek, körülbelül 20 mill. Törökországban és Ázsia éjszaki részein; az ozmánok, nogájok, kalmukok, turkománok, kirgizek, özbégek és jakutok nyelve.
4. **A mongol** nyelvek, a mandzsuk, szamojédek, burjének és tunguzok nyelve Ázsia éjszakeleti részein.

III. A kaukazusi népek nyelvei.

A georgiai, mingrél, cserkesz, csecsencz, láz, avar stb.

IV. A maláj-polinéziai nyelvtörzs (40 mill. körül).

1. Az igazi maláj nyelv (szundai, tagál, dajak, al-furu, kavi, batak és sok más) Malakka félszigeten a Szunda szigeteken és Madagaszkár keleti részén.
2. A melanéz és polinéz (maori) nyelvek Új Zeeland és a körülötte fekvő szigeteken.

V. Az egyszótagú (vagy izoláló) nyelvek. (400 mill. fölül).

A khinai, anami, sziámi, kambodzsai, sán, tibeti, talaing, burmai stb. nyelvek Ázsia délkeleti részén.

VI. A japán-koreai nyelvek.

A japán Japánban (44^{·5} mill.) és a koreai Koreában (8^{·5} mill.).

VII. A hamita-szémita nyelvtörzs.

1. A hamita nyelvek (20 mill. fölül) Éjszakafrikában a berberék, kabylok, tuaregek, koptok, gal-lák, szomáliak, szohók, bedzsák stb. nyelve.
2. A szemita nyelvek (26 mill.) Afrika északkeleti részén és Arábiában; ezek: az arab, etióp (gez, tigre, amhara, harari) Abessziniában; a héber.

VIII. A bantu nyelvek. (25 mill. körül).

Afrika közepén és déli részein.

A kafferek, zuluk, szuahelik, herorók, becsuánok, marucsók, bundák, kongók, bazutok, matongák és más négerek nyelve.

IX. Belsőafrika nyelvei.

1. A különféle **négeryelvek** Középfrikában (80 millió fölül); a volofok, hausszák, bornuk, baghirmik, nubák és fulbák nyelve.
2. A **hottentották és busmének** csettenő hangú nyelvei Délafrikában.

X. A dravida nyelvek. (50 mill. fölül).

A *Dékán őslakóinak és Cejlon nyugoti felén lakó népeknek a nyelve. Ide tartoznak:*

A tamil, gond, teluga, kanaréz, malajalam és egyéb nyelvek.

XI. Amerika őslakóinak nyelve (nagyrészüik már kihalt) 10—12 mill.

2. **Északamerikában** az apacsok, irokézek, paunik, szíúk, delavárok, krik, dakoták és más indiánok nyelve.
2. **Középamerikában** a maya, ottomi, azkét, zapoték és más nyelvek.
3. **Délamerikában** (a perui nyelvcsoport) a kvicsa, yunka stb. nyelvek; az araukánok, obokudok és más törzsek nyelvei.

XII. A különálló nyelvek.

1. A **baszk** a Pireneus hegységben (700.000).
2. Az **albán** (2 mill.) Albániában (Macedonia).
3. A **litván** (balt), mely közel áll a szlávhoz (3 mill.) Litvániában, Keletporosz tartományban.
4. A **kelta nyelvek** (6 mill.) és pedig: az **ír** vagy **gael** Írországban és Északamerikában; az **erzi** Skócziában és Man szigetén; a **kymri** Bretagneban és a **corni** Walesben.
5. A **kamesatkaiak**, aleutok, jakutok, osztyákok, eszkimok stb. nyelve Azsia és Amerika legészakibb szélein.

Ezek után következnek a világrészek és Európa főbb államainak földképei, melyeken a politikai beosztáson kívül a kereskedelemre és közlekedésre legfontosabb szárazföldi és tengeri utvonalak, vasutak és a hajómenetek összekötő vonalai láthatók. — 5 tábla a legnevezetesebb államok forgalomban levő ércpénzének hű mását mutatja, és értékük ugyanott német márkákra, a mi koronaértékünkre és frankokra is át van számítva.

A földrajzi és statisztikai diagrammák rajza, színe és a kísérő magyarázat annyira világos és szemléltető, hogy megértésük semmi fejtörést se okoz.

A diagrammák értékét az ércpénztáblákon közölt átszámítások eredménye szerint állapítottuk meg (az árfolyam tekintetbe vétele nélkül).

Földünk államainak

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezerének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Andorra köztársaság a francia köztársaság és az urgeli püspök védelme alatt	A vezérő tanács 24 tagja.	452	6	13
Belgium királyság alkotmányos monarchia	II. Lipót sz. 1835. t. 1865. Szász-Coburg Gotha, Fülöpherczeg Flandria grófja sz. 1837.	29.457	6350	215
Bulgária és Kelet-rumélia Alkotmányos fejedelemség, Törökország hűbérese	I. Ferdinand fejedelem sz. 1861. t. 1887. Szász-Coburg Gotha, Boris tirnovai herceg sz. 1894.	96.660 ebből Kelet-ruméliára esik 33.500	3300	34
Dánia királyság, alkotmányos monarchia	IX. Keresztély sz. 1818. t. 1863 Schleswig-Holstein-Sonderburg Glücksburg Keresztély-Frederik sz. 1843.	39.665 Island 104.785	2310 71	58 0 7
Gyarmatok		90.314	43 ⁵	—
Amerikában : Grönland		90.000	10 ⁵	0·1
Nyugotindiai szigetek : St. Croix, St. Tamás stb.		310	33	106

statisztikai táblázata.

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvároasaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
Andorra 0·6	Frank érték 1 peseta = 100 centesimos Méter mérték és súly	Fa, vas, ólom, gyapjú, sajt, ásványvizek
Brüsszel 500 Anvers (Antwerpen) 270 Gent (Gand) 165 Liège (Lüttich) 160, Malines (Mecheln) 54 Verviers 52 Brügge 50	Frank érték Méter mérték és súly	Kőszén, vas, aczél, gépek, ón, nikkell, üveg, fegyver, posztó, csipke, vászon és gyapotszövet, czukor, szivar, sör, papiros, brikket (szénportégla), koks.
Szofia 47 Filippopol 36 Ruscuk 28 Várna 28 Sumla 23 Szlivno 23 Plevna 16 Tatár Bazardzsik 16	Frank érték 1 Lev = 100 sztotinka Méter mérték és súly	Kőszén, vas, gabona, tengeri, rózsaoilaj és más nyerstermények; hímzett áruk, fa, sajt, vaj.
Kjöbenhavn (Kopenhága) 410 Arhuus 34 Odense 30 Aalborg 28 Horsens 18 Helsingör 12 Island: Reykjavik 4 Grönland: Sukkertoppen 1	1 Korona = 100 Ör 1 mázsa = 100 font = 50 kg 1 rőf (Alen) = 2 láb 12 hüvelykjével = 0·627 m 1 tonna = 8 scheffel = 139·12 l	Keztyűk, bőr, gabona, vaj, czukor, dohány, szarvasmarha, borostyánkő, szalonna. Grönlandban: Czet-szalonna, dunnalúdtoll, prém, halzsír.

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös megválasztásának éve v.	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Francia köztársaság	Faure Felix elnök sz. 1841, v. 1895	536.891	38.230	71
Gyarmatai és védelme a. álló területek		3,792.120	39.716	—
Ázsiában :		705.620	23.000	—
Annam	Tham Thai király	230.680	6000	26
Kambodzsa	I. Norodom király	104.700	815	8
Kokhinkhina	—	55.620	1880	34
Tonking	—	314.110	14.000	44
Pondicserri (Előindiában)	—	510	305	600
Afrikában :		2,972.500	16.000	—
Algér	—	798 000	4200	5 ²
Szudan, Szene- gambia, stb. védelme a állanak :	—	1,480.000	6600	4 ⁴
Tunisz	Szidi Ali bey	100.000	1500	15
Madagaszkár	III. Ranavalo királyné sz. 1862, t. 1892.	594.500	3700	6
Amerikában :		82.000	416	—
Guyana (Cayenne)	—	78.900	30	0 ⁴
Nyugotind. szigetek Martinique stb.	—	3100	386	125
Ausztráliában :				
Új-Caledonia, Tahiti, Reunion	—	32.000	300	10

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
<p style="text-align: center;">Páris 2830</p> <p>Lyon 480, Marseille 450, Bordeaux 260, Lille 220, Toulouse 150, Saint Etienne 150, Nantes 130, Havre 126, Roubaix 125, Rouen 114, Reims 108, Nizza 107, Nancy 90, Amiens 88, Toulon 80, Brest 78, Nimes 75, Limoges 74, Dijon 68, Orléans 66, Tours 62, Le Mans 58, Calais 58</p> <p style="text-align: center;">Hué 30 Pnom-Penj 35 Saigon 65 Hanoi 150 Pondicserri 50 Csanderanagar 25 Karikal 20</p> <p style="text-align: center;">Algér 85, Oran 75, Constantine 48, Bona 32</p> <p style="text-align: center;">St. Louis 20, Dakar 6</p> <p style="text-align: center;">Tunisz 165, Sfaksz 30 Autananarivo 100 Tamatave 15</p> <p style="text-align: center;">Cayenne 10</p> <p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">Noumea 7, Papéte 3</p>	<p style="text-align: center;">1 Frank = 100 centimes</p> <p style="text-align: center;">Méter mérték és súly</p> <p>1 kvan = 312⁴ kg 1 thuok = 0⁶³⁸ m 1 sita = 56 l</p> <p>1 gallon 12 markalsszal, 2 pakaszjával. 3 pintjével = 35⁸⁹ l 1 Condée = 0⁵¹⁹⁷ kg</p> <p>1 Barre = 234⁹⁹ kg 1 livre poidis = 0⁴⁸⁹⁵ kg 1 toise = 1⁹⁴⁹ m 1 kafisz 16 huëbajával 12 száa-jával = 495⁹⁴ l 1 draa = 0⁴⁸⁸ m 1 kantar = 50⁶⁸⁸ kg</p>	<p>Bijouk és divat-árúk, ékszerék, illatszerek, selyem, gyapjú, kalap, keztyű, ruhák, selyem-, gyapot- és gyapjú-szövetek, butorok, kocsik, bor, szeszárúk, sajt, szardinia stb.</p> <p>Gyapot, cukor, fűszer, rizs, haszonfa, indigó, gummigutt, orvosi füvek, elefántesont, dohány, bőrök, rotang, selyem.</p> <p>Gabona, szarvasmarha, gyapjú, pálmaolaj, halfa, föz-lék, datolya, mandula. olajfaolaj, strucz toll, dohány, gummi, fa, bőrök, elefántesont.</p> <p>Kávé, rizs, tengeri, gummi, cukor, gyapot, maniok, tea, rum, fűszer.</p> <p>Gyapot, cukor, rum, kávé, kakao, fűszer, vanília, riczinuszolaj, haszonfa.</p> <p>Kokuszdió, banán, fa, gyapot.</p>

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
<p style="text-align: center;">Görög királyság, alkotmányos monarchia.</p>	<p style="text-align: center;">I. György király sz. 1845. t. 1863. Schleswig-Holstein Sonderburg Glücksburg. Konstantin sz. 1868.</p>	65.119	2250	34
<p style="text-align: center;">Hollandia, alkotmányos királyság.</p>	<p style="text-align: center;">Wilhelmina királynő sz. 1880. t. 1890. a Nassau-ház Ottó ága.</p>	33.000	4800	148
Gyarmatai :				
Ázsiában : Szumatra, Java, Borneo, Celebesz, Molukkok stb. . . .		1,581.560	32.400	20
Amerikában : Szurinam		130.230	120	0 ⁹
Ausztráliában : Nyugot-Új-Guinea és a Papua-szigetek		397.200	240	0 ⁶
<p style="text-align: center;">Lichtenstein alkotmányos hercezség</p>	<p style="text-align: center;">II. János herceg sz. 1840. t. 1858. Lichtenstein.</p>	159	9 ⁵	59
<p style="text-align: center;">Luxemburg alkotmányos hercezség</p>	<p style="text-align: center;">Adolf nagyherceg sz. 1817. t. 1890. Nassau Vilmos sz. 1852.</p>	2.587	212	84

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Erezipénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
<p>Athen 110 Piraeus 35 Patras 35 Korfu 30 Hermupolis (Syrá) 22 Zante 18 Larissa 15 Volos 12 Missolongion 12 Argos 10</p>	<p>Frank érték</p> <p>1 Drakhma = 100 lepta</p> <p>Méter mérték és súly</p>	<p>Mazsola, érczek, bor, füge, faolaj, dohány, méz, viasz, selyem, gyapot.</p>
<p>Amsterdam 490 Rotterdam 240 Haag 185 Utrecht 93</p> <p>Java :</p> <p>Szurabaja 150 Batavia 115</p> <p>Szumatra :</p> <p>Palembang 50</p> <p>Szurinam :</p> <p>Paramaribo 32</p>	<p>1 hollandi forint = 100 cent ;</p> <p>méter mérték és súly</p>	<p>Szarvasmarha, vaj, sajt, hal (héring), csiszolt gyémánt, cukor, likőr, papiros</p> <p>Ázsiában :</p> <p>cukor, kávé, dohány, fűszer, indigó.</p> <p>Amerikában :</p> <p>cukor, kávé, gyapot, kakao.</p>
<p>Vaduz 1</p>	<p>Osztrák-magyar érezipénz, méter mérték és súly</p>	<p>Gabona, szarvasmarha.</p>
<p>Luxemburg 18 Echternach 4</p>	<p>Francia, holland és német érezipénz, méter mérték és súly</p>	<p>Kender, len, nyersvas, fa, bőr, sajt.</p>

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve n.z. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Monaco önkéntes uralmú hercezség	I. Albert herceg sz. 1848. t. 1889. Matignoni Grimaldi-Goyon Lajos sz. 1870.	22	13 ⁴	609
Montenegro önkéntes uralmú fejedelemség	I. Miklós fejedelem sz. 1841. t. 1860. Petrovics-Nyegos Danilo Sándor sz. 1871.	9085	200	22
Nagy-Britannia és Irország királyság, alkotmányos monarchia	Viktoria királyné sz. 1819. t. 1837. Welfház Albert Edward walesi herceg sz. 1841.	314.950	39.500	125
Anglia és Wales Man szigettel és a Normann szigetekkel	—	151.480	30.400	200
Skócia	—	78.890	4150	53
Irország	—	84.250	4750	56
Gibraltár, Malta, Gozzo és Comino	—	330	200	615

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
<p style="text-align: center;">Monaco 3</p> <p>Monte Carlo 4 Condamine 6</p>	<p>Olasz és franciaia ércpénz, méter mérték és súly</p>	<p>Faolaj, illatszer, déli gyümölcs</p>
<p style="text-align: center;">Cetinje 2</p> <p>Podgoricza 4 Niksics 3 Antivari 2</p>	<p>Osztrák-magyar, orosz és török ércpénz, mérték és súly</p>	<p>Szarvasmarha, kecske, bőr.</p>
<p style="text-align: center;">London 4133</p> <p>Az egész rendőrkerületben lakik 5660</p> <p>Glasgow 700 Manchester 530 Liverpool 520 Birmingham 500 Leeds 400 Dublin 350 Sheffield 340 Edinburg 280 Belfast 260 Bradford 230 Bristol 230 Nottingham 230 Hull (Kingston) 220 Newcastle u. T. 210 Salford 210 Leicester 195 Portsmouth 175 Dundee 160 Cardiff 156 Plymouth 155 Oldham 140 Sunderland 140 Aberdeen 135 Blackburn 130 Brighton 120 Bolton 120 Preston 115 Birkenhead 108 Norwich 108 Huddersfield 105 Derby 103 Swansea 100 Halifax 100</p>	<p>1 font sterling = 20 shilling 12 pence-jével 4 farthing-jával</p> <p>1 ton = 20 centweight 4 quarter-jával, 28 fontjával, 1 font = 0.45 kg</p> <p>1 ang. métföld = 176 yard = 5280 láb = 1609.3 m 1 yard² = 0.836 m²</p> <p>1 gallon = 4 quart 2 pint-jével 4 gill-jével = 4.54 l</p>	<p>Vászon, gyapot és gyapjú-szövet, fonál, vas, aczél, cement, gépek, kőszén, vegyiszerek, papiros, ló</p> <p>Indiában : Gabona, gyöngy, indigó, opium, rizs, gyapot</p> <p>Afrikában : Gyapjú, gabona, fűszer.</p> <p>Amerikában : Fa, gabona, vaj, sajt, szarvasmarha.</p> <p>Ausztráliában : Gyapjú, nemesércz, gabona.</p>

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Gyarmatok és védett területek :		28,934.000	331.620	—
Ázsiában :		5,244.000	300.000	—
I. Brit-India császárság	Lord Elgin alkirály			
a) közvetlen birtok		2,500.000	225.000	90
ebből: Bengália		392.480	71.400	182
Asszam		126.915	5.500	43
Birma		443.985	7.600	17
b) angol védelem alatt áll		2,381.180	70.000	29
Beludzsisztán		350.000	550	16
Radzsputána		337.880	12.000	36
Hajderabad		214.180	11.000	54
Majzore		72.350	4.950	69
Kazsmir		209.500	2.550	12
Aden, Szikkim, Manipur, stb.				
II. Ázsia más részeiben :		362.820	5000	13^{·6}
Ceylon		63.976	3200	50
Szingapúr		555	185	336
Éjszaki Borneo		80.300	50	0 ^{·6}
Brunei és Szeravak		127.200	320	2 ^{·5}
Honkong, Perak, Maledívák, stb.				
Afrikában :		5,950.000	20.000	—
a) A Cape (Fok-) föld, Natal és a Zambezi mentén fekvő középfrikai területek		2,500.000	4000	1 ^{·0}
b) Brit-Kelet- és Nyugatofrika, a Nigerterület, Sierra-Leone, Mauritius, Sz.-Ilona, és Zanzibár védett terület		3,450.000	16.000	4 ^{·7}
Amerikában :		9,490.000	6750	—
a) Kanada Ujfoundland-dal és Labrador-ral		9,190.000	5000	0 ^{·43}
b) A nyugotindiai szigetek, Brit-Guyana és Honduras, Bermuda, Bahama és más szigetek		300.000	1750	5 ^{·8}
Ausztráliában és Oczeániában :		8,250.000	4870	0^{·0}

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	ÉrcpéNZ, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
<p>Kalkutta 900 Bombay 850 Madrasz 480 Hayderabad 420 Lucknow 280 Benaresz 220 Delhi 200 Szingapúr 200 Mandalay 190 Cownpur 190 Bangalur 180 Rangun 180 Lahore 180 Allahabad 180 Agra 170, Patna 165, Jaypur 160 Amricsár 140 Colombo 130 Bareli 125 Nagpur 120 Baroda 120 Szrinagar (Kazsmir) 120 Gwalior 105</p> <p>Zanzibar 100 Capetown 90 Kimberlev 30 Port Elizabeth 24</p> <p>Montreal 220 Toronto 185 Quebec 63 Kingston (Jamaica) 50 Halifax 40 St. John 40 Melbourne 500 Sydney 430 Adelaide 135 Brisbane 100</p>	<p>1 rupia = 16 annas 12 pie-jével</p> <p>Mohur = 12 rupia</p> <p>1 bazar maund 40 sihr-jével 16 csittak-jával 5 tola-jával = 37^{·324} kg</p> <p>1 Bombay maund = 12^{·7} kg</p> <p>1 Guz 2 hat-jával 24 anglijával = 1 angol yard = 0⁹¹⁴ m</p> <p>1 Cubit (Madrasz) = 0⁴⁵⁷ m</p> <p>1 kändi reis = 881 Z</p> <p>Angol ércpéNZ mérték és súly</p> <p>1 dollár courant = 100 centimes</p>	<p>Rizs, buza, kávé, tea, gyapot, juta, selyem, bőr és nyersbőr, indigo, vegyi anyag, festék, gyanták, olajok, ópium, fűszerek, cukor, rum, dohány, só, fonál, szövet, sálók, szőnyegek, salétrom, gummi, khinahéj, elefántesont.</p> <p>Gyapjú, gabona, strucztoll, bőr- és nyersbőr, elefántesont, nemesércz, gyémánt, cukor, kávé, indigó, fűszer és festőfa, gummi.</p> <p>Gabona, burgonya, liszt, prémárú, fa, köszén, hamuzsir, bőr, gyapjú, szarvasmarha, juh, vaj, sajt, hal, halzsír.</p> <p>Gyapjú, nemesércz, gabona, burgonya, liszt, komló, kender, dohány, érz, ólom, cukor, gyöngy.</p>

Európa.

Allam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
<p style="text-align: center;">Német birodalom, alkotmányos államok szövetsége.</p>	<p style="text-align: center;">II. Vilmos császár sz. 1859. t. 1888. Hohenzollern Frigyes Vilmos herceg, sz. 1882.</p>	540.483	52.500	97

Németország egyes államai :

<p style="text-align: center;">Anhalt hercegség</p>	<p style="text-align: center;">Frigyes sz. 1831. t. 1871.</p>	2.294	295	129
<p style="text-align: center;">Baden nagyhercegség</p>	<p style="text-align: center;">Frigyes sz. 1826. t. 1852.</p>	15.081	1730	115
<p style="text-align: center;">Bajorország királyság</p>	<p style="text-align: center;">Luitpold régens herceg sz. 1821. (I. Ottó király sz. 1818. t. 1886.)</p>	75.864	5820	77
<p style="text-align: center;">Braunschweig hercegség</p>	<p style="text-align: center;">Albrecht régens herceg sz. 1837. v. 1885.</p>	3.672	440	120
<p style="text-align: center;">Bréma szabad város</p>	<p style="text-align: center;">Dr. Pauli A. D. első polgármester vál. 1895.</p>	256	198	773

Európa.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Ércpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Alább követ- keznek</p>	<p>1 márka = 100 fillér Métermérték és súly</p>	<p>Kőszén, fa, acélárúk, vas, ón, bor, sör, szesz, só, dohány, komló, gépek, gyapjú és gyapotárúk, czérna, répaczukor, kávépótló anyagok, czukorárúk, prémárúk, porcellán és agyagárúk, festék, játékszerek, vegyiárúk, könyvek és nyomtatványok papiros, órák, arany és ezüstárúk.</p>

A Német birodalom városai:

Berlin (1680) külvárosaival **2120**, **Hamburg** **625**,
München **410**, **Leipzig** (Lipcese) **400**, **Bresslau** **375**,
Drezda **335**, **Köln** **322**, **Majna m. Frankfurt** **230**,
Magdeburg **215**, **Hannover** **210**, **Düsseldorf** **177**,
Königsberg **173**, **Nürnberg** **162**, **Chemnitz** **161**,
Stuttgart **160**, **Altona** **150**, **Brema** **142**,
Stettin **141**, **Elberfeld** **140**, **Strassburg** **136**,
Charlottenburg **133**, **Barmen** **128**, **Danzig** **126**,
Halle **117**, **Braunschweig** **115**, **Dortmund** **112**,
Aachen **111**, **Krefeld** **108**, **Essen** **97**,

(Folytatása a 35. lapon.)

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Elsasz Lothringen birodalmi tartomány	Herczeg Hohenlohe-Langenburg Hermann helytartó	14.509	1646	114
Hamburg szabad város	Dr. Mönckeberg J. G. első polgármester v. 1896.	414	690	1667
Hessen nagyhercegség	Ernő-Lajos sz. 1868. t. 1892.	7.628	1040	135
Lippe fejedelemség	Schaumburg-Lippe Adolf régens 1895 óta	1.215	135	111
Lübeck szabad város	Dr. H. Th. Behn polgármester vál. 1895.	298	85	285
Mecklenburg-Schwerin nagyhercegség	III. Frigyes Ferencz sz. 1851. t. 1883.	13.162	600	45
Mecklenburg-Strelitz nagyhercegség	Frigyes Vilmos sz. 1819. t. 1860.	2.929	102	35
Oldenburg nagyhercegség	Péter sz. 1827. t. 1853.	6.423	375	58
Poroszország királyság	II. Vilmos sz. 1859. t. 1888.	348.437	32.000	92
Id. Reusz ág fejedelemség	XXII. Henrik sz. 1846. t. 1859.	316	68	215
Ifj. Reusz ág fejedelemség	XIV. Henrik sz. 1832. t. 1867.	826	133	161
Szászország királyság	Albert sz. 1828. t. 1873.	14.993	3800	253

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
---	-------------------------	--

(A 33. lap folytatása.)

Mannheim 91, Kiel 86, **Karlsruhe 84**,
 Mühlhausen (Elsasz) 84, Kassel 82, Augsburg 81,
 Erfurt 79, Mainz 77, Wiesbaden 74, Posen 73,
 Duisburg 70, Görlitz 70, **Lübeck 70**,
 Würzburg 69, **Darmstadt 64**, Schöneberg * 63,
 Rixdorf * 60, Metz 60, Odera menti Frankfurt 59,
 Potsdam 58, Münster 57, Spandau 56, Plauen 55,
 Bochum 54, München-Gladbach 54, Freiburg 53,
 Liegnitz 52, Zwickau 50, Rostock 50, Bielefeld 48,
 Remscheid 47, Furth 47, Bromberg 47, Elbing 46,
 Osnabrück 45, Königshütte 45, Bonn 45,
Gera 44, Brandenburg 43, Harburg 43.
Dessau 42, Beuthen 42, Hagen 42,
 Regensburg 42, Halberstadt 41, Solingen 41,
 Flensburg 41, Kaiserlautern 41, Altendorf * 40,
 Trier 40, Ludwigshafen 40, Koblenz 40,
 Offenbach 40, Ulm 39, Bamberg 39,
 Hildesheim 39, Kottbus 38, **Schwerin 36**,
 Rajna menti Mühlheim 36, Linden 36, Borbeck * 35,
Altenburg 34, Heilbronn 34, Pforzheim 33,
 Kolmar 33, Bernburg 32, **Gotha 32**,
 Gelsenkirchen 32, Ruhr menti Mühlheim 32,
 Guben 31, Landsberg 31, Thorn 30,
 Oherhausen 30, Mühlhausen 30, Rheydt 30,
 Stralsund 30, Freiberg 29, Wittau 29, Worms 29,
 Hamm 29, Lichtenberg * 29, Tilsit 28, Zittau 28,

(Folytatása a 37. lapon.)

* Mezővárosok és nagy községek.

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Szász-Altenburg hercezség	Ernő sz. 1826. t. 1853.	1324	181	137
Szász-Coburg és Gotha hercezség	Alfred Ernő sz. 1844. t. 1893.	1956	218	111
Szász-Meiningen hercezség	II. György sz. 1826. t. 1866.	2468	235	95
Szász-Weimar nagyhercezség	Károly Sándor sz. 1818. t. 1853.	3595	340	94
Schaumburg Lippe fejedelemség	György sz. 1846. t. 1893.	340	42	124
Schwarzburg-Rudolstadt fejedelemség	Günther sz. 1852. t. 1890.	941	90	95
Schwarzburg-Sondershausen fejedelemség	Károly sz. 1830. t. 1880	862	79	92
Waldeck fejedelemség	Frigyes sz. 1865. t. 1893.	1121	58	52
Württemberg királyság	II. Vilmos sz. 1848. t. 1891.	19.504	2100	108
Németország gyarmatai és védelme alatt álló területek		2,641.4000	7416	—
Nyugatafrikában		1,390.100	4100	3
Keletafrikában		995.000	2900	3
Új-Guinea és a Nagyczeán szigetei		256.300	416	1 ^a

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma

Érczépénz,
mérték és súly

A legnevezetesebb
nyers- és
ipar-termények

(A 35. lap folytatása.)

Hanau 28, Bayreuth 28, Hof 28, Nordhausen 28
Weimar 27, Schweidnitz 26, Stargard 26,
 Weisenfels 26, Meiderich 26, Forst 26,
Oldenburg 26, Höttingen 26, Neu-Weiszensee 25,
 Gleiwitz 25, Neuss 25, Glauchau 25, Stolp 25,
 Zeitz 25, Iserlohn 25, Düren 24, Pirmasens 24,
 Szászországi Reichenbach 24, Aschersleben 24,
 Neisse 24, Eisenach 24, Graudenz 24,
 Esslingen 24, Mallstadt-Burbach 24, Bautzen 24,
 Ietserburg 24, Krimitschau 34, Oppeln 23,
 Eisleben 23, Meerane 23, Gieszen 23,
 Greifswald 23, Viersen 22, Kattowitz 23,
 Neukirchen * 23, Kannstadt 22, Quedlinburg 22,
 Greiz 22, Wesel 22, Lüneburg 22, Minden 22,
 Glogau 22, Wandsbeck 22, Ratibor 22,
 Herford 22, Allenstein 22, Lüdenscheid 21,
 Brieg 21, Naumburg 21, Altenessen * 21,
 Erlangen 21, Apolda 21, Inowrazlaw 21,
 Stendal 21, Recklingshausen 21, Landshut 21,
 Guesen 20, Köthen 20, Ingolstadt 20,
 Amberg 20, **Meiningen 13**, **Rudolstadt 12**,
Detmold 11, **Neustrelitz 10**, **Sondershausen 7**,
Bükeburg 5, **Arolsen 3**.

A gyarmatok és védett területek városai:

Kis-Popo 10, Bagamoyo 10, Dar-esz-Szalam 6,
 Pangani 4, Kamerun, Jalvit, Wilhelmshafen,
 Stefansort.

* Mezővárosok és nagy községek.

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Olasz királyság alkotmányos monarchia	I. Humbert király sz. 1844. t. 1878. Savoya Viktor Emanuel sz. 1869.	286.589	31.000	106
Gyarmata és védelme alatt álló terület Afrikában (Erythraea)		247.300	195	0 ⁸
Oroszország önkényes uralmú császárság	II. Miklós czár sz. 1868. t. 1894. Romanov-Holstein-Gottorp György Alexandrovics nagyherceg sz. 1871.	Európában 5,427.590	102.800	19
Kormányzóságok	Ezer km ² Ezer lakos	Kormányzóságok	Ezer km ² Ezer lakos	
Nagyoroszország	2332 32.800	Kisoroszország (Ukrajnye)	208 11.050	
Moszkva	33 2353	Kijev	51 3200	
Novgorod	124 1349	Csernigov	52 2330	
Pszkov	44 1079	Pultava	50 2980	
Tver	66 1889	Kkarkhov	55 2540	
Jarozslav	36 1185	Déloroszország	273 7200	
Kosztroma	86 1269	Jekaterinoszlav	76 1980	
Vladimir	49 1549	Tauria	71 1210	
Nizsnij-Novgorod .	52 1655	Kherzon	80 2290	
Rjazan	42 2000	Besszarabia	46 1720	
Tula	31 1585	Nyugotoroszország	1545 21.300	
Kaluga	32 1338	Perm	332 2910	
Szmolenszk	56 1456	Orenburg	191 1380	
Orel (= Arjol)	47 2219	Ufa	122 2080	
Kurszk	47 2530	Vjatka	153 3150	
Vorones	66 2816	Kazan	64 2310	
Tambov	67 2901	Szimbirszk	50 1680	
Penza	39 1659	Szaratov	85 2490	
Vologda	404 1046	Szamara	151 2660	
Olonyecz	149 375	Asztrakán	237 890	
Arkhangelyszk	862 347	Doni Kozákterület	160 1750	

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
<p>Róma 480 Nápoly 540 Milano 440 Torino 340 Palermo 280 Genova 220 Firenze 200 Velenze 155 Messina 150</p>	<p>Frank érték 1 lira = 100 centesimi</p> <p>méter mérték és súly</p>	<p>Selyem, faolaj, bor, déli gyümölcs, kén, aranyékszer és bijou, faárúk, márvány.</p>
<p>S. Peterburg (Szentpétervár)1050</p> <p>Moszkva 850 Varsava (Varsó) 530 Odessza 340 Kharkhov 200 Kijev 195, Riga 185 Lodz 160, Kazan 138 Szaratov 125 Kisinyev 123 Vilna 110 Asztrakán 106 Szamara 100</p> <p>Berdicsjev 100 Kherson 90 Orel (= Arjol) 82 Minszk 80 Nizsnij-Novgorod 80 Jaroszlav 80 Nikolajev 78 Dünaburg 76, Tula 72 Helsingfors 72 Orenburg 70 Rosztov 70 Bjelosztok 62 Kovno 60 Bobrujszk 60 Vitebszk 60 Jelizavjetgrad 60 Reval 56 Grodno 55 Kremencsug 55 Lublin 54 Kurszk 53</p>	<p>1 rubel = 100 kopjek</p> <p>1 pud 40 fontjával = $16 \cdot 38 \text{ kg}$</p> <p>1 verszt = $1066 \cdot 8 \text{ m}$</p> <p>1 csetvjert = $209 \cdot 9 \text{ l}$</p> <p>1 garnecz = $3 \cdot 28 \text{ l}$</p>	<p>Gabona, liszt, tengeri, len, kender, vászon, nyers és cserzett bőr, fagygyú, fa, prémárúk, ásványos olajok, szarvasmarha, gyapjú, hal, kaviár.</p>

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik	
Kormányzóságok	Ezer km ²	Ezer lakos	Kormányzóságok	Ezer km ²	Ezer lakos
Fehéroroszország	420	14.400	A Balti tenger tartományai és Ingermanland	148	4400
Podolia	42	2690	Szentpétervár	54	1860
Volhynia	72	2470	E-ztland	20	440
Minszk	91	1850	Livland	47	1350
Mogiljev	48	1400	Kurland	27	750
Vitebszk	45	1380	Finnország	374	2550
Kovno	41	1690			
Vilna	42	1430			
Grodno	39	1490			
Lengyelország	127	9100			
Oroszország Ázsiában:			17,330.000	21.000	1^{·2}
Szibéria és az Amur vidéke			12,600.000	5000	0 ^{·42}
Kavkáz (Kaukázus)			470.000	8000	16 ^{·3}
Turkesztán, Uralszk, Fergana, Szamarkand, Szir-Darja, stb.			4,000.000	6000	1 ^{·7}
Khiva és Bokhara hűbéres államok			965.000	2000	7
Osztrák-magyar monarchia.			622.420	43.160	66
Ausztria alkotmányos császárság	I. Ferencz-József császár sz. 1830. t. 1848.		300.213	25.000	83
	Habsburg-Lothringen				
Az osztrák örökös tartományok					
Galiczia			78.532	7020	89
Csehország			51.948	6040	116
Tirol és Vorarlberg			29.300	940	32
Stájerország			22.449	1320	59
Morvaország			22.231	2350	105
Alsóausztria Béccsel			19.853	2840	143
Dalmácia			12.862	560	44
Felsőausztria			11.994	810	67
Bukovina			10.456	690	66
Karintia			10.333	370	36
Krajna			9.965	510	51
Salzburg			7.163	180	25
Szilézia			5.153	640	124
Istria			4.951	340	69
Görz és Gradiska			2.927	225	77
Triest			96	165	1718

Európa.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Érezpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Taganrog 50 Penza 50 Mogiljev 50 Kaluga 50 Jekaterinoszlav 50 Pultava 45 Dorpat 45 Tambov 42 Szmolenszk 40 Perm 36 Jurjev (Libau) 35 Abo 34, Ufa 32</p>	<p>Ázsiában : Orosz, perzsa, khinai pénz ; mérték és súly</p>	<p>Ázsiában : Nemesércz (arany, ezüst, platina), réz, ólom, mangán, vas, grafit, gabona (különösen rozs), szarvasmarha, hal, petroleum. írha, bőr, prém, gyapju, belek, szőnyeg, selyem, félselyem, gyapjuárak, tea.</p>
<p>Ázsiában :</p> <p>Tiflisz 150, Taskend 125, Baku 112, Jekaterinodar 77, Omszk 58 Kokand 55, Irkutszk 50, Tomszk 45, Sztavropol 40, Szamarkand 40, Tyúmen 36, Uralszk 30, Kutaisz 26, Tobolszk 22, Batum 22, Jelizabetpol 20, Erivan 18, Petropavlovsk 18, Krasznojarszk 18, Jakutszk 8, Nikolajevszk 7, Kjakhta 6.</p>		
	<p>1 korona = 100 fillér</p> <p>méter mérték és súly</p>	<p>Gabona, czukor, gyümölcs, sör, fa, szarvasmarha, kőszén, bőrárak, szövött árak, üvegárak, rövidárak, vas- és aczélárak, gépek, ásványos vizek.</p>
<p>Bécs 1530, Prága 365, Triest 165, Lemberg 138, Graz 120, Brünn 100, Krakkó 96, Linz-Urfahr 60, Csernovitz 60, Pilsen 56, Przemysl 40, Pola 39, Reichenberg 36, Innsbruck 36, Kolomea 34, Laibach 32, Budweiss 31, Zára 29, Salzburg 29, Tarnow 29, Tarnopol 29, Aussig 28, Bécs-Ujhely 27, Teplitz 25, Iglau 25, Steyr 24, Troppau 24, Morva-Ostrau 24, Stanislau 24, Görz 23, Prossnitz 23, Spalato 23, Trient 23, Klagenfurt 21, Marburg 21, Olmütz 20, Eger 20, Kladno 20, Warnsdorf 20, Karlsbad 20, Ásch 18, Gablonz 18, Sternberg 16, Teschen 16, Znaim 16, Bielitz 15, Kremsier 13, Bozen 12, Parenzo 8, Bregenz 7,</p>		

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
<p style="text-align: center;">Magyarország alkotmányos királyság</p>	<p style="text-align: center;">I. Ferencz-József apost. király sz. 1830. t. 1848. megkoronáztatott 1867. Habsburg-Lothringen</p>	322 210	18.160	57
<p style="text-align: center;">Horvát-Szlavonország társország</p>		42.531	2200	52
<p style="text-align: center;">Bosznia és Hercegovina közösén megszállott terület</p>		51.110	1600	31

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
---	----------------------------	--

Alább követ-
keznek

1 korona =
100 fillér;

méter mérték
és súly

Gabona, liszt, burgonya, bor, fa, gyümölcs, ló, szarvasmarha, juh, sajt, vaj, toll, tojás, baromfi, selyem, apró- és nagyvad, hal, vas, szén, nemesércz, só, márvány, cement, opál, petróleum, ásványos vizek, gépek, hajók, kocsik, vagonok, vasuti kerekek, faipari czikkek, agyagárúk, papir, üveg, cukor, bőr, szesz, pezsgő, sör, vegyi áruk, konzervek.

Budapest 600, Szeged 75, Szabadka 73, Debreczen 58, Hódmező-Vásárhely 57, Pozsony 54, Kecskemét 50, Arad 43, Temesvár 41, Nagyvárad 40, Pécs 35, Kolozsvár 33, Makó 33, Brassó 32, Fiume 31, Szentés 31, Kiskún-Félegyháza 30, Miskolcz 30, Kassa 30, Sopron 28, Székes Fehérvár 28, Czegléd 29, Nyiregyháza 27, Zombor 27, Zenta 26, Újvidék 25, Jászberény 25, Nagy-Kőrös 25, Győr 24, Mezőtúr 24, Eger 23, N.-Kikinda 23, Versecz 22, Hajdú-Böszörmény 22, Nagy-Becskerek 22, Nagy-Szeben 22, Szólnok 21, Szatmárnémeti 21, Baja 20, Gyula 20, Nagykanizsa 20, Pancsova 18, Karczag 18, Kiskún-Halas 17, Szombathely 17, Torda 17, Gyöngyös 16, Selmech- és Bélabánya 15, Hajdu-Nánás 15, Hajdú-Szoboszló 15, Máramaros-Sziget 15, Pápa 15, Vác 15, Nagy-Károly 14, Maros Vásárhely 14, Nyitra 14, Kaposvár 13, Kis-Újszállás 13, Kun-Szent-Márton 13, Turkeve 13, Veszprém 13, Komárom 13, Ersekujvár 12, Lugos 12, Nagy-Szombat 12, Ungvár 12, Eperjes 11, Munkács 11, Nagy-Bánya 10, Segesvár 10, Besztercze 9, Esztergom 9, Fehértemplom 9, Körmöczbánya 9, Zala-Egerszeg 8, Léva 8, Losonez 8, Igló 7, Gyula-Fehérvár 7, Besztercebánya 7, **Zágráb 38**, Eszék 20, Zimony 13, Varasd 11, Ruma 10, Mitrovicza 10, **Sarajevo 39**, Mostar 17, Banjaluka 10.

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Portugál királyság ; alkotmányos monarchia	I. Carlos király sz. 1863. t. 1889. Braganza-Szász-Coburg Fülöp Lajos sz. 1837.	92 575	5100	55
Gyarmatai:				
Ázsiában: Macao, Goa, stb. . . .		20.000	880	44
Afrikában: Verdefoki (zöldfok) szigetek, Mozambique, Angola		2,126.000	13.500	6
Románia királyság alkotmányos monarchia	I. Károly király sz. 1839. t. 1866. Hohenzollern Ferdinand sz. 1865.	131.020	5500	42
San Marino köztársaság	Két kormányzó kapitány	59	8 ²	139
Spanyolország királyság alkotmányos monarchia	XIII. Alfonzó sz. 1886. Mária-Krisztina régens-királynő sz. 1858. Bourbon	497.244	17.600	35
Gyarmatai:				
Ázsiában: a Filippiszigetek stb. .		296.000	7000	23
Afrikában: Fernando Póo, Canári szigetek		710.000	440	0 ⁶
Amerikában: Cuba Portorico. . .		128.200	2450	19
Ausztráliában: A Marián és Carolina szigetek		2600	50	19

Európa.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Érezpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Lisboa (Lissabon) 390 Porto 140 Macao 60 Braga 23 Funchal 20 St. Paulo de Loanda 20 Mozambique 8</p>	<p>1 Milreis = 1000 reis méter mérték és súly</p>	<p>Bor, déli gyümölcs, parafa, hal, réz. Ázsiában: Gyapot, cukor, rizs. Afrikában: kávész, gummi, viasz, elefántcsont.</p>
<p>Bucuresci (Bukarest) 230 Jasszy 90 Galacz 60 Braila 50 Ploesti 37 Botusani 35 Foksani 20 Sináia 15</p>	<p>Frank érték 1 Leu = 100 bani méter mérték és súly</p>	<p>Gabona, szarvasmarha, gyapjú, nyersbőr, petroleum.</p>
<p>San Marino</p>	<p>Olasz érezpénz mérték és súly</p>	<p>Bor, szarvasmarha.</p>
<p>Madrid 500 Barcelona 280 Habana 200 Valencia 175 Manila 155 Sevilla 145 Malaga 135 Murcia 100 Zaragoza 95 Cartagona 86 Granada 78 Santiago 71, Cadiz 66 Valladolid 65 Xeres 64, Cordova 60 Bilbao 52</p>	<p>Frank érték 1 peseta = 100 centesimo méter mérték és súly</p>	<p>Bor, vasércz, selyem, parafa, czipő, déli gyümölcs, szőlő, kéneseő. Ázsiában: Manilakender, cukor, dohány Afrikában: Aranypor, elefántcsont Amerikában: Cukor, kávé, indigo, dohány, rum.</p>

Európa.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Svéd és Norvég országok alkotmányos királyságok	II. Oszkár király sz. 1829. t. 1872.	772.878	6880	9
	Bernadotte	Svéd 450.574	4880	10
	Gusztáv sz. 1858.	Norvég 322.304	2000	7
Svájc szövetséges államok köztársasága	Bachmann J. H. a nemzeti tanács elnöke megvál. 1895. a szövetség elnöke Lachenal Adrien megvál. 1896.	41.346	3000	72
Szerbia alkotmányos királyság	I. Sándor sz. 1876. t. 1889. Obrenovics	48.590	2290	47
Törökország önkényes uralmú szultánság	II. Abdul-Hamid szultán sz. 1842. t. 1876 Ozman-Mohamed Resad sz. 1844.	175.880	5800	33
	Ázsiában :			
	Kis-Ázsia, Arabia, Örményország, Kurdisztán, Szíria, Jemen, stb.	1,800.000	16.000	8 ⁵
	Arabia, többnyire független törzsfőnökök uralma alatt	2,300.000	1000	0 ⁴
	Afrikában :			
	Hübér államok :			
	Egyiptom	994.300	7750	8
	Tripolisz.	800.000	800	1

Európa.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Érezpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
Stockholm 270 Göteborg 114, Malmö 53, Norrköping 36 Gefle 28, Upsala 24, Jönköping 23, Karlskrona 23 Kristiania 170 Bergen 55 Trondhjem 30 Stavanger 35, Drammen 22	1 Korona = 100 Ör méter mérték és súly	Fa, vaj, nyersvas, papiros, zab, hal, gyufa, vas és aczélárak.
Zürich 135 Genf 80 Basel 80 Berna 50 Lausanne 40 St. Gallen 35 Chaux de Fonds 32 Luzern 25	Frank érték 2 Frank = 100 centimes (rappen) méter mérték és súly	Selyem, selyem és gyapotszövet, fonál, óra, sajt, gépek
Belgrád 59 Nis 21 Kragujevác 15 Leskovác 13 Pozserovác 12	Frank érték 1 dinár = 100 para méter mérték és súly	Gabona, sertés, nyersbőr, gyümölcs, aszalt szilva és szilvaíz.
Konstantinápoly 950 Szaloniki 150 Adrianopol 70 Bitolia (Monastir) 50 Prizren 44 Gallipoli 30 Janina 30, Szeresz 25 Üszküb 20 Szkutari 20 Szmirna 230 Damaszkus 150 Haleb 110, Beirut 105 Szkutari 100 Bagdad 100 Szivun 80, Brüssza 75 Mosszul 58 Jeruzsálem 41 Tarim 30 Makallah 20	1 piaszter (gers) = 100 cent = 40 para méter mérték és súly Mária Terézia tallér = 4 márka 21 fillér Krus 4 divániájával = 1 márka 68 fillér Mahmudi 20 gasz- jával = 20 fillér 1 babar 15 frezil- jével 10 mahud- jával 2 rottoli-jával = 83 ⁵ kg 1 Timan 44 kella- jával = 85 kg 1 kobido = 0 ⁴⁸⁰ m 1 drá = 0 ⁴⁸⁸ m 1 timán 40 mekmedá- jával = 76 l	Gabona, selyem, bor, déli gyümölcs, szőnyeg, rózsao-laj, kávé, bőrárak, himzettárak, fegyverek, tömjén datolya. Kávé, gummí, datolya, tömjén, mirha, igazgyöngy.

Ázsia.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Afghanisztán önkényes uralmú fejedelemség	Abd-ur-Rahman-Khan emir sz. 1815 t. 1880. Doszt Mohamed Habib Ullah	550.000	5000	9·1
Beludzsisztán önkényes uralmú khánság (Brit főuralom alatt van)	Khír-Khuddad khán t. 1856.	350.000	550	1·6
Bukhara oroszfelsőbbség alatt álló fejedelemség	Szaid-Abdul Ahad khán sz. 1859. t. 1885. Mangit törzs Szaid-Mir-Alim khán	205.000	1250	7
Bhutan láma uralmú fejedelemség	Dharma-Radzsa és Deb-Radzsa	34.400	200	6
Japán (Formosával) alkotmányos monarchia	Muesuhito mikádó (császár) sz. 1852. t. 1867. Yosihito-Haronomia herceg sz. 1879.	417.000	44.500	105
Kazsmir angolfelsőbbség alatt áll	Rangbir Szingh maharadzsa	209.500	2550	9

Ázsia.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Ércpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Kabul 60 Maimene 60 Kandahar 30 Herat 30</p>	<p>Indiai, perzsa és orosz ércpénz 1 mahn = 4^{·18} kg 1 arsin = 1^{·13} m</p>	<p>Gabona, dohány, indigó, prémáru sálók.</p>
<p>Kelat 14</p>	<p>Indiai és perzsa ércpénz</p>	<p>Nemesércz, gyümölcs, salétrom, timsó, gyapot, dohány, datolya, juh, kecske.</p>
<p>Bukhara 70 Kerminé 30 Karsi 25</p>	<p>Perzsa, orosz és indiai ércpénz</p>	<p>Kőszén, réz, vas, gabona, gyapot, czink, dohány, gyümölcs, főzelék.</p>
<p>Panakha Tassziszudon Tauang</p>	<p>Indiai és khinai ércpénz</p>	<p>Fa, növényi termények.</p>
<p>Tokio (Yeddo) 1280 Oszaka 500, Kioto 320 Nagoya 200 Kobeh 156 Yokohama 155 Kanászava 100 Nagaszaki 65 Tajvan 240 Tamszuj 100</p>	<p>1 Yen = 100 szen 1 pikul = 60^{·47} kg 1 sakukän = 0^{·303} m 1 sing so = 1^{·81} l</p>	<p>Selyem, tea, rizs, réz, szén, papiros és papíráruk.</p>
<p>Szrinagar 120 Dzsamu Izlamabad</p>	<p>Indiai és khinai ércpénz</p>	<p>Sálók, szőnyegek, selyem-, arany- és ezüstárúk, pézsmá, gyapjú, bor, vas, faragófa, gabona.</p>

Azsia.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Khina önkényes uralmú császárság	Kuang szü császár sz. 1871. t. 1875 Mandzs vagy Csing dinasztia	11,081.100	370.000	34
Khiva orosz többség alatt álló khánság	Szejd Mehemed Rahim Khán sz. 1845. t. 1865	60.000	750	12 ⁵
Korea önkényes uralmú királyság	Li huj sz. 1851. t. 1864. Han-Li-Csok sz. 1873.	218.650	8500	39
Nepal maharadzsa állam	Ehdíradzs Bikram Samsír Dzsang sz. 1874. t. 1884.	154.000	3000	19 ⁵
Oman szultánság	Szejid Turkiben Szaid t. 1888.	194.200	1000	5
Perzsia önkényes uralmú sah-ság (császárság)	Musszaffer- eddin-Mirza sah-in-sah sz. 1853. t. 1896. Muhamed Ali-Mirza	1,645.000	9500	5

Ázsia.

A főváros és a nagyobb városok külvároasaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
Peking 1000 Kanton 1800 Sziang-tan 1000 Szi-ngan 1000 Tien-csin 950 Hang-csu 800 Fu-csu 600 Vu-csang 500 Mukden 170	1 Haikuan tael = 100 kandorin 1 Yüna-csin = 3 ^{·58} m 1 Mau = 631 m ² 1 sing = 10 ^{·21} l	Selyem, tea, gyapot, cukor, szalmafonat, papiros, porcellán, festék.
Khiva 6	Orosz és perzsa ércpénz	Gabona, rizs, selyem, gyapot, szézám, enyv, gyümölcs, bor, szarvasmarha, tevé
Szöul (Kjöng) 200 Fu-szan 60 Yün szan 15	1 Yang = 10 mun khinai mérték és súly	Rizs, arany, nyersbőr, hal, arrav-vörös (festék).
Bhatong 50 Kkatmandu 20 Kirong Patan	Ezüst rudak indiai és khinai ércpénz	Fa, tea, opium, gabona, elefánt, réz és vastém.
Szohar 25 Maszkat 20 Matrah 10	Arab, perzsa és indiai ércpénz 1 kandi = 4 ^{·85} kg 1 Kovid = 0 ^{·99} m 1 ferren = 30 l	Gyümölcs, só, igazgyöngy, hal.
Teherán 210 Tebriz 180 Iszfahan 90 Medzsed 70 Barferus 50 Kerman 48 Rezsud42 Urmia40 Jezd 40, Sirasz 36 Suster 30	1 kran = 1000 dinar 1 man-i sah = 5 ^{·87} kg 1 szer = 105 cm	Gabona, opium, rizs, gyapot és gyapju, dohány, gyümölcs, rózsaoilaj, gummigyanta, szőnyeg, drágakő, igazgyöngy, gyöngyház, és szézámolaj.

Ázsia.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Számosz Törökország hűbéres fejedelemsége	Berovics Georgi fejedelem sz. 1845. kineveztetésének éve 1895.	468	50	102
Sziám önkényes uralmú királyság	Khulalongkoru sz. 1853. t. 1868. Maha Vadzsiravud sz. 1881.	633.000	5000	8
Szikkim angol többség alatt álló fejedelemség	Radza	6800	60.000	9

Afrika.

Abesszinia önkényes uralmú császárság	II. Menelik Negus sz. 1842. t. 1889.	508.090	4500	9
Délafrikai köztársaság (Tranzvál)	Krüger S. J. P. elnök sz. 1821. megválasztották 1893.	294.000	775	2 ⁴
Egyiptom Törökország hűbéres állama, de az angolok tartják megszállva	II. Abbasz-Hilmi khedive sz. 1874. t. 1892	994.300	7750	7 ⁸

Ázsia.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Érezpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Vathy 4 Khora 1</p>	<p>Török és görög érezpénz mérték és súly</p>	<p>Bor, olaj, mazsola.</p>
<p>Bangkok 400</p>	<p>1 Tikal = 128 lot 1 pikul = 60⁵ kg 1 va = 1⁹⁸ m 1 khaman = 0⁵ l</p>	<p>Rizs, fa, szarvasmarha, fűszer, hal.</p>
<p>Tamlang 20</p>	<p>Indiai és khinai érezpénz</p>	<p>Ugyanazok a termények, mint Nepalban és Bhutánban.</p>

Afrika.

<p>Antotto Dabra Tabor Harar 35 Ankober 17 Gondar 5 Angolalla 5 Adua 3</p>	<p>Mária Terézia tallér = 54—80 kg sóval 1 rottel = 0³ kg 1 rőf = 0⁴⁶ m 1 medan = 8 l</p>	<p>Gabona, gyapot, só, szarvasmarha, nyersbőr, elefántcsont, kávé, méz, viasz, gummi.</p>
<p>Johannesburg 40 Pretoria 6 Potschefstroom 3</p>	<p>Angol és holland érezpénz mérték és súly</p>	<p>Gyapju, szarvasmarha, nyersbőr, gyümölcs, elefántcsont, arany, strucz toll, gabona.</p>
<p>Kairo 430 Alexandria 250 Damiette 46 Tantah 45 Manzura 30</p>	<p>1 egyiptomi font = 100 piaszter, melyben 10 ochr'el guerche van. Méter mérték és súly</p>	<p>Gyapot, gabona, cukor, rizs, bab, elefántcsont, strucz toll, datolya.</p>

Afrika.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² .re hány lakos esik
Kongó állam a belga király védelme alatt álló nemzetközi gyarmat	II. Lipót belga király	2,252.800	14.000	6
Libéria köztársaság	Cheesmann J. J. elnök megválasztották 1894-ben	85.350	2000	23
Marokkó önkényes uralmú szultánság	Abd-el-Aziz Muley szultán sz. 1878. t. 1894	812.400	8000	10
Oranje köztársaság	Reitz F. W. elnök megválasztották 1894-ben	131.070	210	1 ⁶
Zváziföld királyság, a Délafrikai köztársaság védelme alatt	Unguaue király sz. 1877. t. 1890.	18.140	64	0 ³

Afrika.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkál, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Ércpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Boma Leopoldville 5 Banana</p>	<p>Angol, francia, német és honi ércpénz és súly</p>	<p>Elefántcsont, kaucsuk, pálma, dió és olaj, kávé.</p>
<p>Monrovia 5</p>	<p>Ejszakamerikai ércpénz 1 Ukkia = 20⁴ g 1 pik = 1 m 1 kuba = 1⁰² l</p>	<p>Pálmaolaj, pálmadió, kaucsuk, elefántcsont.</p>
<p>Fez 10 Marokko 50 Tanger 20 Mogador 20</p>	<p>1 micskal = 10 ukkia. 1 dollar = 100 cent 1 kintar = 50⁸ kg 1 Dhra = 0⁵⁷ m 1 Száh = 57⁵ l</p>	<p>Tengeri, Durrah, hüvelyesnövények, gyapju, kecskebőr, datolya, szőnyeg.</p>
<p>Bleomfontain 6 Vinburg 3 Betlehem 2</p>	<p>Angol ércpénz mérték és súly</p>	<p>Gyapju, strucz toll, nyersbőr, gyémánt.</p>
<p>—</p>	<p>Mint a délafrikai államoké</p>	<p>Mint a délafrikai államoké.</p>

Afrika.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. Dinasztia, trónörökös megválasztásának éve v	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Tripolisz török tartomány	Ahmed Raszim basa 1881 nevezték ki	800.000	800	1

Amerika.

Argentína köztársaság	Uriburu José E. elnök v. 1895.	2,789.400	4350	1 ⁵
Bolivia köztársaság	Baptista M. elnök v. 1892.	1,334.200	2270	2
Brazília szövetséges államok köztársasága	Dr. Prudent J. de Moraes Barros elnök, v. 1894.	8,361.400	15.000	1 ⁸
Chile köztársaság	Errázuriz Frederiko elnök v. 1896.	776.100	3420	4

Afrika.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Ércpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Tripolisz 35 Bengazi 20 Murzuk 10</p>	<p>1 piaszter = 40 kharub (para) 1 kantar = 48^s kg 1 drá = 0⁶⁷ m 1 Uba = 107³ l</p>	<p>Gabona, strucz toll, gyapju, elefántesont, eszpartofű.</p>

Amerika.

<p>Buenos Aires 690 Rosario 58 Cordoba 45 La-Plata 43 Tucuman 41 Mendoza 28 Santa Fé 15</p>	<p>1 peso nacionale = 100 centavossal méter mérték és súly</p>	<p>Gyapju, gabona, nyersbőr, hus, szarvasmarha.</p>
<p>La Paz 57 Cochabamba 28 Sucre 25 Potosi 16</p>	<p>1 boliviano (peso) = 100 centavossal méter mérték és súly</p>	<p>Ércz, khinahéj, gyapju, dohány, kaucsuk.</p>
<p>Rio Janeiro 830 Bahia 200 Pernambuko 190 S. Paolo 100 Belem 68 Porto Alegre 60 Santos 25 Rio Grande 22</p>	<p>1 Milreis = 1000 reis méter mérték és súly</p>	<p>Kávész, cukor, gyapot, dohány, nyersbőr, gummi, kakao, gyémánt, kaucsuk.</p>
<p>Santiago 190 Valparaiso 105 Concepcion 26 Iquique 20</p>	<p>1 peso corriente = 100 centavossal méter mérték és súly</p>	<p>Alpakka és juh, gyapju, salétrom, gabona, ércz, guano.</p>

Amerika.

Állam és kormányforma	Az államfő megválasztatásának éve v.	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Columbia szövetséges államok köztársasága	Caro M. A. elnök v. 1894.	1,203.100	3920	3
Costarica köztársaság	Iglesias Ráfael elnök v. 1894.	54.070	265	5
Ecuador köztársaság	Alfaro tábornok elnök v. 1896.	307.300	1400	5
Éjszak-amerika Egyesült Államai	Mae Kinley elnök v. 1897.	9,450.000	69.500	7

Szövetséges államok köztársasága, mely 44 államból, 1 kerületből és 6 területből áll.

Alabama 1580, Alaska (terül.) 36, Arizona (terül.) 64, Arkansas 1195, Colorado 418, Connecticut 750, Delaware 170, Dél-Dakota 335, Dél-Karolina 1220, Éjsz.-Karolina 1745, Éjsz.-Dakota 190, Florida 405, Georgia 1969, Idaho 92, Illinois 4584, Indiana 2330, Indián terül. 70, Jowa 2058, Kalifornia 1339, Kolumbia (terül.) 232, Kansas 1495, Kentucky 1990, Kelet-Virginia 1790, Louisiana 1188, Maine 666, Maryland 1124, Massachusetts 1160, Michigan 2233, Minnesota 1375, Mississippi 1360, Missouri 2880, Montana 136, Nebraska 1128, Nevada 50, New-Hampshire 380, New-Jersey 1525, New-Mexico (terül.) 1718, New-York 6958, Nyugot-Virginia 770, Ohio 4138, Oklahoma (terül.) 135, Oregon 320, Pennsylvania 5865, Rhode-Island 348, Tennessee 1912, Texas 2368, Utah (terül.) 215, Vermont 335, Washington 356, Wisconsin 1825, Wyoming 65 ezer lakóval.

Amerika.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
Bogota 110 Medellin 40 Panama 30 Socorro 20	1 peso nationale = 100 centavos méter mérték és súly	Kávé, nemesércz, dohány, nyersbőr, festőfa, khinahéj.
S. José 20 Cartago 15	1 peso = 100 centavos méter mérték és súly	Kávé, banán, festőfa, nyersbőr, kakao, kosenil, kaucsuk.
Quito 80 Guayaquil 52 Cuenca 30	1 sucre (peso nac.) = 100 cent. méter mérték és súly	Dohány, kakao, khinahéj, kávé, gummi, kövesdió, cukor.
	1 dollár = 100 cent Angol méter mérték és súly	
New-York 3500 (Brooklynnal s a többi külvárossal), Chicago 1200, Filadelfia 1150, Boston 600, St. Louis 550, Baltimore 480, Cincinnati 380, San Francisco 330, Cleveland 270, Buffalo 270, New-Orleans 260, Pittsburg 240, Washington 230 , Detroit 210, Milwaukee 210, Newark 185, Kansas-City 175, Rochester 150, St. Paul 140, Omaha 140, Providence 135, Alleghany 135, Denver 108, Indianapolis 105, Albany 100, Columbus 96, Syracuse 96, Worcester 95, Newhaven 90, Richmond 90, Paterson 85, Lowell 85		Liszt, szalonna, gabona, rizs, tengeri, gyapot, hus, szarvasmarha, petroleum, gépek, vasárak, dohány, vaj, gyanta, fa.

Amerika.

Állam és kormányforma	Az államfő megválasztatásának éve v.	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
Guatemala köztársaság	Barrios J. M. R. elnök v. 1892.	125.100	1370	11
Haïti köztársaság	Sam Simom tábornok elnök v. 1896.	28.680	1220	42
Honduras köztársaság	Bonilla Policarpo dr. elnök v. 1895.	119.820	396	3
Mexico szövetséges államok köz-társasága	Diaz Porfirio tábornok elnök v. 1892.	1,946.600	12.550	6
Nicaragua köztársaság	Zelaya Santos tábornok elnök v. 1894.	123.950	350	3
Paraguay köztársaság	Egusquiza M. elnök v. 1894.	253.100	480	2
Peru köztársaság	Pierola Nicolas elnök v. 1895.	1,137.000	3000	3

Amerika.

<p>A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma</p>	<p>Érezpénz, mérték és súly</p>	<p>A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények</p>
<p>Guatemala 75 Coban 30 Ametitlan 12</p>	<p>1 peso (piaszter) = 100 cent, méter mérték és súly</p>	<p>Kávé, indigó, nyersbőr, dohány, szasszaparilla, cukor.</p>
<p>Port au Prince 65 Cap Haïtien 30</p>	<p>1 gourde = 100 cent, ó-francia mérték és súly</p>	<p>Dohány, kávé, fa, kakao, nyersbőr, cukor.</p>
<p>Tegucigalpa 12 Comayagua 10</p>	<p>1 dollár (piaszter) = 100 cent, méter mérték és súly</p>	<p>Szarvasmarha, rizs, ásványok, gyümölcs, fa.</p>
<p>Mexico 340 Puebla 110 Guadalajara 100 Potosi 70 Zacatecas 60 Merida 54, Leon 50 Vera Cruz 30</p>	<p>1 piaszter (peso duro) = 100 cent, méter mérték és súly</p>	<p>Nemesércz, kakao, agave-rost, kosenil, kávé, ólom, nyersbőr, dohány, fa.</p>
<p>Leon 34 Managua 27 Rivas 16</p>	<p>1 peso nac. (piaszter) = 100 cent, méter mérték és súly</p>	<p>Kávé, gummi, indigó, nemesércz, fa</p>
<p>Asuncion 38 Carapegua 15 Concepcion 12 S. Pedro 12</p>	<p>1 peso fuerte = 100 centavos, méter mérték és súly</p>	<p>Tea, dohány, nyersbőr, cserháj, fa, ércz.</p>
<p>Lima 110 Callao 36 Arequipa 30 Cusco 24</p>	<p>1 sol (peso) = 100 centavos, méter mérték és súly</p>	<p>Cukor, ezüst, érczek, gyapot, rizs, guano, khinahéj.</p>

Amerika.

Állam és kormányforma	Az államfő születési éve sz. Trónra léptének ideje t. megválasztásának éve v. Dinasztia, trónörökös	Terület kilométer-négyzetekben	A lakosság ezrének száma	Egy km ² -re hány lakos esik
San Domingo köztársaság	Heureaux M. tábornok elnök v. 1887.	48.580	530	11
San Salvador köztársaság	Gutierrez R. A. tábornok elnök v. 1895.	21.070	800	38
Uruguay köztársaság	Borda Juan Idiarte elnök v. 1894.	178.700	795	4
Venezuela szövetséges államok köz- társasága	Crespo J. tábornok elnök v. 1894.	1,044.000	2350	2

Ausztrália (Oceánia).

Hawai köztársaság (a Sandwich szigeteken)	Dole S. B. elnök v. 1894.	17.000	90	5
Szamoá királyság	Laupepa Malietoa király t. 1889.	2787	36	13
Tonga királyság	II. György király sz. 1874. t. 1893.	997	20	20

Amerika.

A főváros és a nagyobb városok külvárosaikkal, lakosságuk ezrének száma	Ércpénz, mérték és súly	A legnevezetesebb nyers- és ipar-termények
San Domingo 15 Porto Plata 15	1 gourde (peso) = 100 centavos, méter mérték és súly	Dohány, kakao, kávé, guano, cukor, viasz, festőfa.
S. Salvador 25 S. Anna 25	1 sucre (peso) = 100 cent, méter mérték és súly	Kávé, indigó, kakao, cukor, dohány, balzsam.
Montevideo 260 Salto 5 Fray Bentos 5	1 peso nac. = 100 centimos, méter mérték és súly	Nyersbőr és irha, gyapju, hús, húskivonat, szarvasmarha.
Caracas 75 Velencia 40 La Guayra 15 Porto Cabello 12 Merida 12	1 peso = 5 Bolívar 100 centjével, méter mérték és súly	Kávé, kakao, arany, nyersbőr, réz, szarvasmarha, khinahéj, festőfa, indigó.

Ausztrália (Oczeánia).

Honolulu 24 Hilo 4	Amerikai és angol ércpénz, mérték és súly	Cukor, rizs, banán.
Apia	Amerikai és angol ércpénz, mérték és súly	Pamut, kávé, gyümölcs, fűszer.
Nukualofa		

Különböző mértékek és súlyok összehasonlítása.

- 1 Miriaméter = 10 kilométer.
 1 kilométer = 1000 méter = 0.54 tengeri mértföld = 0.62 angol mértföld = 0.94 verszt = 0.1348 földrajzi mértföld.
 1 földrajzi mértföld = 7.419 kilométer = 4 tengeri mértföld = 4.61 angol mértföld = 6.96 verszt.
 1 tengeri mértföld = 1.56 kilométer = 1.15 angol mértföld = 1.74 verszt.
 1 angol mértföld = 1.609 kilométer = 0.84 tengeri mértföld = 1.47 verszt.
 1 orosz verszt = 1.07 kilométer = 0.59 tengeri mértföld = 0.6 angol mértföld.
 1 földrajzi mértföld² = 55.063 kilométer².
 1 kilométer² = 0.018 földrajzi mértföld² = 0.39 angol és amerikai sq. miles = 0.88 verszt².
 1 méter = 3.28 angol láb = 3 láb 3 hüvelyk és $4\frac{1}{8}$ vonal.
 1 láb = 0.305 méter, 1 fonál = 1.83 méter.
 1 hüvelyk = 2.54 centiméter.
 1 centiméter = 0.394 hüvelyk = $4\frac{3}{4}$ vonal.
 1 kilogramm = 2.24 angol font = 2.44 orosz font.
 1 hektoliter = 0.22 angol imperial gallon = 0.81 orosz kruzka.
 1 barrel (üregmérték Nagy-Britanniában és Éjszakamerikában); és pedig petroleummérésnél 24 imperial gallonjával vagy 159 literjével; sörmérésnél 36 gallonjával = 163 liter.
 1 imperial gallon (folyadékmérésnél) 2 pottles-jével 2 quartjával, 2 pintjével 4 gilljével = 4.54 liter, melynek 10 angol font a súlya.
 1 hogshead (Oxhoft) = 63 gallon (sörnél 54 gallon). 18 gallon = 1 rundlet. 252 gallon = 1 tun.
 1 imperial bushel = 36.35 liter vagy 8 gallon 4.54 literjével.
 1 winchester-bushel = 35.24 liter.
 1 quarter (gabonamérték) = 64 gallon = 290.79 liter vagy súlyban 28 angol font = 12.70 kilogramm.

A mozgások sebességének egybevetése.

	Egy másodperc alatt megtesz		Egy másodperc alatt megtesz
A csiga	1 millimét.	A versenyző kerékpár 18 métert	
A gyalogos	1 métert	A versenyző ló	25 "
A ló lépve	1.2 "	A gyorsvonat	26 "
A gyalogos gyors lépésben	2 "	A fecske	45 "
A ló ügetve	3.5 "	A hang	330 "
A gyöngye szél	4 "	A hátultöltő fegy- golója	430 "
A vágató ló	4.5 "	Az egyenlítő vala- mely pontja a ten- gely körül való forgásban	450 "
A gőzhajó	5 "	Az ágyúgolyó	450 "
A vitorlás	8 "	A föld, napja körül keringve	30 kilomét.
Az oceáni gőzös	10 "	A fény	300.000 "
A korcsolyázó	12 "	A villámosság	400.000 "
A tehervonat	12 "		
A vihar	17 "		
A személyvonat	18 "		
A póstagalamb	18 "		

